Mary Shelley

Ferdinando Eboli

og andre fortællinger

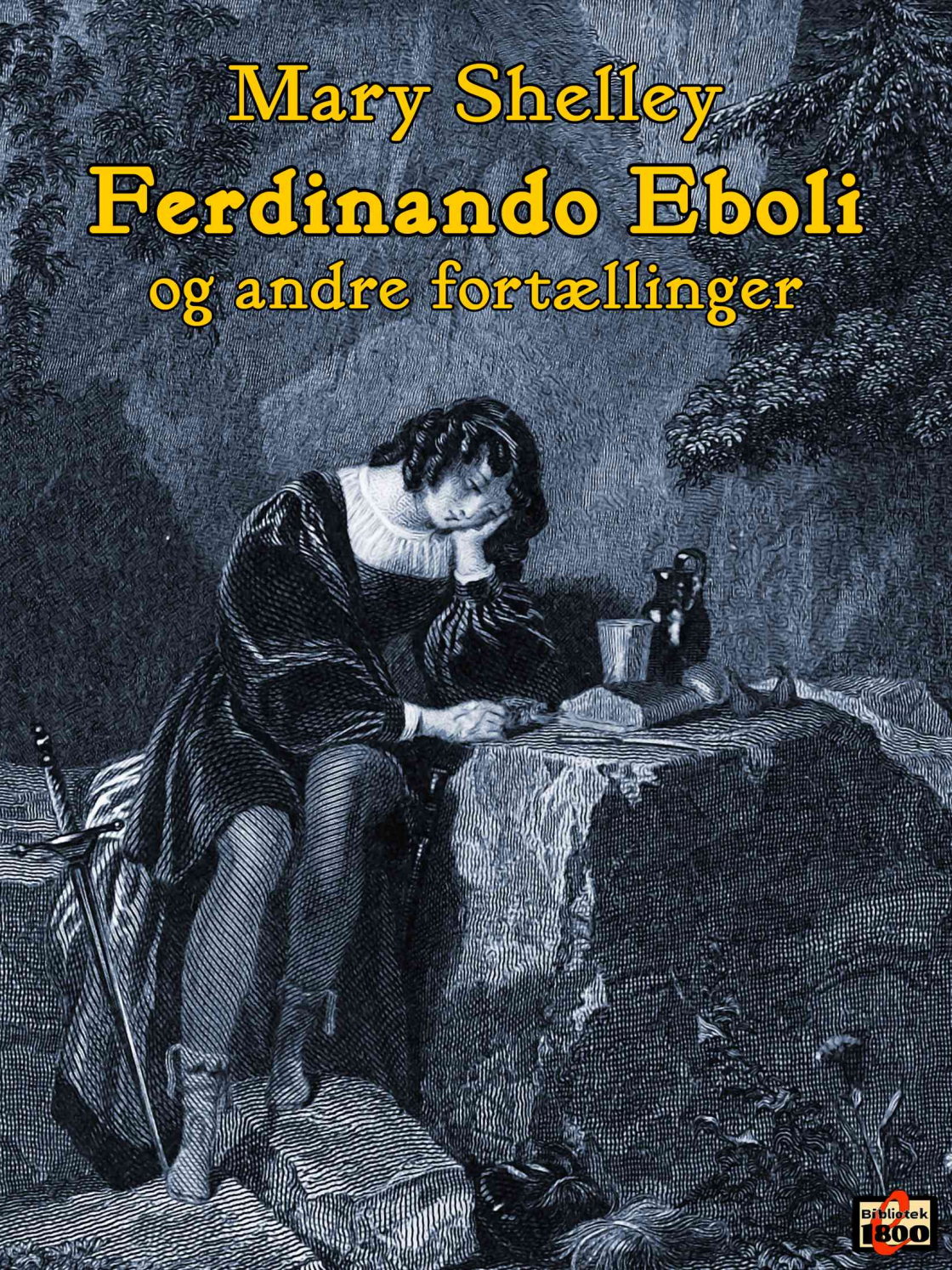

Bibliotek 1800

Mary Shelley

Ferdinando Eboli og andre fortællinger

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Mary Shelley: *Ferdinando Eboli og andre fortællinger* er oversat af Kim N. Jensen (1955-). Den originale engelske tekst er public domain over hele verden. Oversætteren har indvilliget i distribution af oversættelsen under en Creative Commons CC-BY-NC-SA 4.0 licens. (Kreditering-Ikkekommerciel-Deling på samme vilkår)

Generelt forbehold *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en over 100 år gammel tekst. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal derfor, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use.

This ebook edition of Mary Shelley: *Ferdinando Eboli og andre fortællinger* is translated by Kim N. Jensen (1955-). The original english text is public domain worldwide. The translator has consented to the distribution of his translation under a Creative Commons CC-BY-NC-SA 4.0 licens(Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.)

Disclaimer: *Please note that this book is based on a more than a hundred year old original. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work*

of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Ferdinando Eboli

I denne stille fredens tid, glemmer vi hastigt den sidste krigs ophidselse og dens bemærkelsesværdige begivenheder [Note 1)]; og selv navnene på Europas erobrere vil lyde antikverede i vore børns ører. Dengang var det mere romantiske tider end nu; for den afsky, der blev revolutioner eller invasioner til del, var også fuld af romantik; og rejsende i de lande, hvor sådanne ting fandt sted, hørte sære og vidunderlige historier, hvis sandhedsbund er så tæt på digt, at vi ikke, skønt vi er interesserede i *fortællingen*, har umiddelbar tiltro til *fortælleren*. Til denne type hører en fortælling, jeg engang hørte i Neapel. Krigens gang havde vel ikke nogen egentlig indflydelse på dens medvirkende; men det forekommer usandsynligt, at omstændigheder så langt fra den almindelige dagligdag kunne tænkes have fundet sted i det skærende klare dagslys, som freden kaster over verden.

Da Murat, dengang kaldet Gioacchino, konge af Neapel, rejste sine italienske regimenter, fik en del unge adelsmænd, som i deres tidligere liv næppe havde været andet og mere end vin-beskærere på marken, indgivet en pludselig kærlighed til våben, og meldte sig som kandidater til militære æresbevisninger. Blandt disse var den unge grev Eboli. Denne ungdommelige adelsmands fader havde fulgt Ferdinand til Sicilien; men hans ejendomme lå fortrinsvis i omegnen af Salerno, og han ønskede naturligvis at beholde dem; dog håbede han – ud fra ønsket om ære og velstand for hans land –

at det franske regime holdt stand, og han fortrød ofte, at han havde fulgt sin legitime, men åndsformørkede konge i eksil. Da han døde, anbefalede han derfor sin søn at tage tilbage til Neapel for at præsentere sig for hans gamle og prøvede ven, marchese Spina, der havde en høj stilling i Murats administration, og ved dennes hjælp forlige sig med den nye konge. Alt dette var let gjort.

Det blev tilladt den unge, tapre greve at overtage sin fædrene arv; og, som et yderligere bevis på hans gode lykke, blev han forlovet med marchese Spinas eneste barn. Bryllupsceremonien blev dog udsat til afslutningen af den på den tid forsiggående krig.

Samtidig med disse begivenheder blev hæren sat i bevægelse, og grev Eboli opnåede kun en orlov, der varede så kort, at den lige akkurat tillod ham et par timers besøg i sin kommende svigerfaders villa, hvor han tog afsked med denne og med sin forlovede brud. Villaen var beliggende på et af Appenniner-bjergene nord for Salerno, og havde udsigt over den calabriske slette, hvor byen Paestum ligger, og videre ud til det blå Middelhav. En afgrund på den ene side, en vild bjergstrøm, og en tæt lund af kristtjørn tilføjede skønhed til den i forvejen mageløse beliggenhed. Grev Eboli vandrede op ad bjergstien med al ungdommens og håbets glæde i sig. Hans visit blev kun kort. Velmenende formaninger og en velsignelse fra marchesen, et ømt farvel under blide tårer fra den smukke Adalinda; det var de minder han skulle bære med sig til at give ham mod og håb under kommende farer og ensomhed.

Solen var netop sunket bag den fjerne ø Istria, da han, idet han kyssede sin dames hånd, sagde et sidste "Addio", og med

langsommere skridt og mere melankolske miner end ved ankomsten red ned ad bjerget på vej til Neapel.

Samme nat trak Adalinda sig tidligt tilbage til sine værelser, afskedigede sine tjenere; og da en blanding af frygt og håb for fremtiden gjorde, at hun ikke kunne finde hvile, åbnede hun glasdøren, der ledte ud til en balkon med udsigt over bjergskrænten ved strømmen, hvis lyd ofte lullede hende i søvn, men hvis vande var skjult af kristtjørnene, som strakte deres øverste grene højere end det beskyttende rækværk på balkonen.

Hun lænede sig mod rækværket med hånden under hagen, og tænkte på de farer, hendes elsker ville møde, hvor ensom hun ville være imens, på hans breve og på hans hjemkomst. En raslende lyd fangede da hendes øre: Måske blot en brise i kristtjørnen? Hendes eget slør bevægedes ikke af nogen vind, selv hendes lokker, der ikke var så tunge, som deres skønne fald lod ane, løftedes ikke fra hendes kind. Atter denne lyd. Hendes bryst knugede sig sammen, hendes lemmer rystede. Hvad kunne det betyde? Pludselig blev de øverste grene i det nærmeste træ forstyrret; de spredtes og det svage stjernelys viste en mands skikkelse blandt dem. Han beredte sig på at springe op på balkonen. Det var en farefuld dåd. Først bad hendes elskers bløde stemme hende: "Frygt ej", og i næste øjeblik var han ved hendes side; idet han neddyssede hendes rædsel, kaldte han hendes ånd tilbage, der næsten havde forladt hendes spinkle skikkelse af en blanding af overraskelse, skræk og glæde. Han lagde armen om hendes liv og kom med tusinde hede elskovserklæringer, hun lænede hovedet mod hans skulder og græd af ophidselse; mens han dækkede hendes hænder med kys og så hendes glødende tilbedelse. Derefter satte de sig

sammen, nu roligere til mode; triumf og glæde lyste i hans øjne, og en blufærdig rødmen glødede på hendes kind; for hun havde aldrig før siddet sammen med ham alene, eller hørt hans ubegrænsede, lidenskabelige forsikringer om hans hengivenhed. Dette var virkelig Kærlighedens egen stund. Stjernerne sitrede på dens evige tempels loftshvælving; strømmens rislen, den milde sommerluft og mystikken i det dunkle sceneri forenede sig og indgav dem følelser af sikkerhed og velbehagelige håb. De talte om, hvordan deres hjerter, ved den guddommelige naturs indvirken, kunne stå i forbindelse med hinanden under deres adskillelse, om genforeningens glæder, og om deres udsigter til engang at opnå en fuldstændig lykke.

Til sidst var tidspunktet dog kommet, hvor han måtte sige farvel. "En lok af dette silkebløde hår," sagde han, idet han løftede en af de mange lokker, der flød over hendes skuldre. "Jeg vil lægge den over mit hjerte, et skjold, der vil beskytte mig mod fjendens sværd og kugler." Han tog sin skarpe daggert frem fra dens skede. "Et grumt våben til så blid en dåd," sagde han og skar en lok af; i samme øjeblik flød en mængde bloddråber hastigt ned over damens skønne arm. Han besvarede hendes frygtsomme spørgsmål med at vise hende en flænge, han uafvidende havde givet sig selv på sin venstre hånd. Først insisterede han dog på at sikre sig sin pris, og derefter tillod han hende at forbinde hans sår, hvilket hun gjorde halvt leende, halvt sorgfuld ved at vikle et pyntebånd, hun løsnede fra sit ærme rundt om hans hånd. "Og nu farvel," råbte han; "jeg må ride tyve mil før solopgang, og den nedgående Bjørn viser allerede, at midnatstimen er ovre."

Hans nedstigning var vanskelig, men han gennemførte den uden besvær, og stroferne af en sang, hvis blide toner steg som røgen fra røgelse på et alter fra dalen dernede til hendes længselsfulde øre, forsikrede hende om, at han var i sikkerhed.

Som det altid er tilfældet, når man får en beretning fra øjenvidner, kunne jeg aldrig sidenhen fastsætte den nøjagtige dato for disse begivenheder. De fandt imidlertid sted, mens Murat var konge over Neapel, og da han oprettede sine Italienske Regimenter, blev grev Eboli, som tidligere nævnt, underofficer i et af dem, og tjente med megen ære; jeg kan dog ikke sige navnet hverken på det land eller det slag, hvori han spillede en så fremtrædende rolle, at han på stedet blev forfremmet til ritmester.

Ikke længe efter denne begivenhed, og mens han var udstationeret i det nordlige Italien, sendte Gioacchino en sen aften bud til ham om at indfinde sig i hovedkvarteret, og betroede ham en hemmelig mission, hvorunder han skulle bevæge sig tværs over et område, der var besat af fjendtlige tropper, til en by, der var i franskmændenes besiddelse. Det var nødvendigt for ham at gennemføre rejsen netop i denne nat, og han forventedes at vende tilbage den efterfølgende nat. Kongen selv gav ham hans missiver og løsenet; og den ædle unge mand erklærede ham med beskeden fasthed, at han ville gennemføre eller dø for at indfri sin konges tillid.

Det var allerede nat, og månens segl stod lavt i vest, da grev Ferdinando Eboli besteg sin yndlingshest, forlod byens gader i hastig galop og, følgende de anvisninger, man havde givet ham, krydsede han landskabet ind over vinmarkerne, idet han omhyggeligt undgik hovedvejen.

Det var en smuk, stille nat; natteroen og søvnen havde indtaget Jorden; krigens blodhund slumrede; alene kærlighedens ånd var levende i denne stille time. Med et jublende håb om at vinde hæder, påbegyndte vor unge helt sin rejse, og visioner om berømmelse og kvindegunst udgjorde hans drømme. Et råb i det fjerne vækkede ham; han standsede hesten og lyttede. Stemmer nærmede sig; da han genkendte sproget som tysk, drejede han af fra den vej han fulgte, til en endnu hurtigere rute. Men igen hørte han en fjenderøster og hestetramp. Eboli tøvede ikke, han sad af, bandt sin ganger til et træ, og sneg sig så langs markens gærde, idet han håbede på denne måde at undslippe uden at blive set.

Det lykkedes ham efter en pinefuld time at nå til bredden af en strøm, der markerede grænsen mellem to stater, og således var tegn på, at han var undsluppet faren. Han klatrede ned ad flodens stejle brink, som han, om han havde haft sin hest i behold, ville være vadet over, men som han nu beredte sig på at måtte svømme over. Han holdt kongens breve i den ene hånd, kastede sin kappe af, og skulle til at kaste sig ud i vandet, da han pludselig fra den dybe skygge under flodbrinken, som havde skjult dem, blev grebet af usynlige hænder, kastet til jorden, bundet, kneblet, fik bind for øjnene og blev anbragt i en lille båd, som ufattelig hast blev roet ned ad strømmen.

Der syntes at være så meget vel overvejet forsætlighed i hele foretagende, at det virkede uforståeligt, men han måtte dog tro sig at være fange hos østrigerne. Imens han stadig forgæves søgte at regne årsagen ud, blev båden fortøjet, han blev løftet ud af den, og en ændring i atmosfæren omkring ham fortalte ham, at de var kommet ind i et hus. Hastigt, men dog med

omhu, og under iagttagelse af absolut tavshed, blev han klædt af, og to ringe, som han bar, blev trukket af hans fingre; andre klæder blev trukket på ham; og skønt han ikke kunne høre nogle fodtrin, der forlod huset, hørte han snart efter plasken af en enkelt åre, og han følte, at han var alene. Han lå fuldstændig ude af stand til at bevæge sig; den eneste lettelse, som den eller de, der havde taget ham til fange, havde tilladt ham, var at udskifte knebelen med et stramt bundet lommetørklæde. Han lå således hen i flere timer, forpint i sindet og bristefærdig af raseri, utålmodighed og skuffelse; af og til vred han sig efter bedste evne i et forsøg på at befri sig, ind imellem lå han stille hen i fortvivlelse. Hans brevskaber var taget fra ham, og den tid, hvor han – til en vis grad – kunne have afhjulpet denne mangel ved sin tilstedeværelse, var hastigt ved at blive forpasset.

Morgenen gryede; og skønt solens fulde glans ikke kunne nå hans øjne, kunne han mærke den spille over sine lemmer. Som dagen skred frem, begyndte sulten at melde sig, men på grund af den større fare han var i, ignorerede han til at begynde med dette mindre onde; hen mod aften blev sulten på trods heraf dog hans mest fremherskende følelse. Natten faldt på, og frygten for, at han skulle forblive i denne uønskede ensomhed, og måske ligefrem sulte ihjel, havde mere end én gang strejfet ham, da kvindestemmer og et barns muntre latter nåede hans øre. Han hørte nogle personer komme ind, og han blev spurgt på sit eget sprog, mens tørklædet blev bundet op, hvad årsagen var til denne hans nuværende situation. Han tilskrev det *banditti*. Hans bånd var snart skåret over, og hans tilbundne øjne blev tilbagegivet deres syn. Det tog ham lang tid at komme

sig. Vand, bragt ind fra floden, forfriskede ham dog noget, og gradvist genvandt han sine sansers brug og så, at han befandt sig i en forfalden fårehyrdes hytte uden andre i nærheden end den bondepige og et barn, som havde befriet ham. De gned hans ankler og vriste, og den lille fyr tilbød ham noget brød og nogle æg; efter at have indtaget dette og hvilet en times tid, følte Ferdinando sig tilstrækkelig udhvilet til at kunne gennemgå sit eventyr i tankerne, og til at overlægge, hvordan han nu skulle gebærde sig.

Han så på det tøj, han var blevet givet i bytte for det, han før havde båret. Det var af den mest almindelige og tarvelige art. Dog, der var ingen tid at spilde, og han følte sig sikker på, at det eneste han kunne gøre var i al hast at vende tilbage til den napolitanske hærs hovedkvarter og fortælle kongen om uheldet og de mistede breve.

Det ville føre for vidt at følge hans tilbagetog og berette om al den harme og skuffelse, der fyldte hans hjerte. Han gik, fuld af smerte men beslutsomt, hele natten, og ved tre-tiden om morgen nåede han den by, hvor Gioacchino befandt sig.

Han blev antastet af vagterne, opgav det løsenord, han havde fået opgivet af Murat, og blev omgående anholdt af soldaterne. Han opgav dem sit navn og sin rang, og fortalte, hvor nødvendigt det var for ham at komme til at tale med kongen omgående. Han blev taget til vagternes kvarter, og den vagthavende officer dér lyttede med foragt til hans forestillinger; fortalte at grev Ferdinando Eboli allerede var kommet tilbage tre timer forinden, og befalede, at han skulle spærres inde og forhøres yderligere som spion. Eboli insisterede højlydt på, at en bedrager havde taget hans navn; og

mens han fortalte historien om sin tilfangetagelse, kom en anden officer ind, der genkendte ham; flere andre personer af hans bekendtskab kom til; og eftersom bedrageren kun var blevet set af den vagthavende officer, vandt hans beretning mere og mere tiltro.

En ung fransk mand af høj rang, som havde ordre til at indfinde sig hos kongen i den tidlige morgen, medtog en rapport om begivenhederne til Murat selv. Beretningen var så mærkværdig, at kongen sendte bud efter den unge greve; og derpå, på trods af, at han havde set og troet på hans efterligner blot et par timer i forvejen, og fra denne havde modtaget en beretning om hans mission, der var blevet udført til punkt og prikke, slog ynglingens fremtræden ham, og han befalede at den, der som grev Eboli havde stået for ham få timer tidligere, skulle komme til stede. Som Ferdinando stod der ved kongens side, faldt hans øjne på et stort og smukt spejl. Hans sammenfiltrede hår, hans blodskudte øjne, hans udtærede træk og hans forrevne og ringe klæder, alt var så langt fra hans sædvanlige ædle fremtoning som tænkes kunne; mindre og mindre lignede det den prægtige grev Eboli. Da stod, til hans store forbløffelse, bedrageren ved hans side.

Han var fuldstændig, med alle ydre tegn på højbåren fødsel, og så lig ham, han udgav sig for, at det ville have været umuligt at skelne den ene fra den anden. Det samme valnøddebrune hår faldt ned over panden; de blide, levende brune øjne var de samme; den enes stemme var som et ekko af den andens. Bedragerens sindsligevægt og værdige fremtoning fik de omkringstående til at holde med ham. Da han blev underrettet om den mærkværdige tilsynekomst af en anden grev Eboli, lo

han på en lige frem, velvillig måde, og vendte sig mod Ferdinando, idet han sagde: "De beærer mig meget ved at vælge mig som offer for Deres spil; men der er to-tre ting ved mig selv, jeg holder så meget af, at jeg ikke vil bytte med Dem." Ferdinando ville have svaret ham, men den falske greve vendte sig overlegent mod kongen og sagde: "Vil Deres Majestæt vælge mellem os? Jeg kan virkelig ikke bruge flere ord på sådan en fyr." Irriteret over denne hån forlangte Ferdinando at få lov til at udfordre bedrageren som svarede, at hvis kongen og hans officersfæller ikke mente, at det ville være nedværdigende for ham og vanærende for hæren, om at kæmpede med en simpel vagabond, var han villig til at revse ham, selv med sit eget liv som indsats. Men kongen følte sig efter nogle få yderligere spørgsmål sikker på at den ulykkelige ædling var bedrageren, irettesatte ham i strenge og truende vendinger for hans uforskammethed, og sagde ham, at han kun kunne takke Hans Nåde alene for, at han ikke blev henrettet som spion, og beordrede ham omgående kastet uden for byens mure under trussel om strenge straffe, hvis han nogen sinde vovede at forsøge sådanne bedrag igen.

Man må have en stærk forestillingsevne og oplevet megen elendighed, for fuldt ud at kunne sætte sig ind i Ferdinandos følelser. Fra rang, hæder, håb og kærlighed var han blevet kastet ned i yderste armod og vanære. Hans triumferende rivals fornærmende ord og de nedværdigende trusler fra den monark, der for kort tid siden var ham så nådig, ringede for hans øren; hver en nervetråd i ham vred sig i smerte. Men til alt held for mennesket er den værste elendighed der opleves i den tidlige ungdom ofte ikke andet end en kulørt drøm, som vi kan kaste af

os, når søvnen forlader vore øjne. Efter en kamp med ulidelige kvaler genopstod håbet og livsmodet atter i hans hjerte. Hans beslutning var hurtigt taget. Han ville tage tilbage til Neapel, fortælle sin historie til marchese Spina og ved dennes indflydelse søge at opnå at få kongen til at lytte uden at tage parti på forhånd. Det var dog ikke, i hans mærkværdige situation, let at føre denne beslutning ud i livet. Han var uden midler, hans tøj var et sindbillede på hans fattigdom; han havde hverken venner eller familie i nærheden, andre end sådanne, der i ham kun ville se den mest uforskammede svindler. Dog fejlede hans mod ham ikke. Italiens venlige jord forsynede ham, i dette fremskredne efterår, med kastanjer, jordbærtræsfrugter og druer. Han tog den rette vej over højene, undgik byer og alle andre beboelser; rejste fortrinsvis om natten, når regeringens folk havde trukket sig tilbage, undtagen i byerne. Hvordan det lykkedes ham at komme fra den ene ende af Italien til den anden er ikke til at sige; men sikkert er det, at han efter nogle få uger indfandt sig i Villa Spina.

Det kostede ham en del besvær at få adgang til marchesen, som modtog ham stående, med et udforskende blik, uden på nogen måde at genkende den unge ædling. Ferdinando udbad sig en samtale under fire øjne, for der var adskillige besøgende til stede. Hans stemme overraskede marchesen, som indvilligede, og tog ham med til et andet værelse. Her åbenbarede Ferdinando, hvem han var, og i hastige og ophidsede vendinger fortalte han historien om sine ulykker, da man hørte hestetrampen, den store klokke ringede og en tjener forestillede "greve Ferdinando Eboli". "Det er ham," råbte ynglingen og blev bleg. Det var mærkværdige ord, og de lød

endnu mere mærkelige, da den bebudede person indfandt sig; den perfekte fremstilling af den unge adelsmand, hvis navn han havde antaget, sådan som han så ud, da han sidst, ved sin afrejse, havde betrådt disse gulve. Han bøjede hovedet elegant mod baronen, vendte sig med et noget overrasket, men endnu mere foragteligt, blik mod Ferdinando, idet han udbrød: "Du her!"

Ferdinando rejste sig i sin fulde højde. På trods af sin udmattelse, dårlig føde og grove klæder, var hans fremtoning fuld af værdighed. Marchesen stirrede stift på ham, og fo'r sammen, da han bemærkede hans stolte miner, og i hans udtryksfulde træk så Ebolis sande ansigt. Men igen blev han forvirret, da han vendte sig og så, som i et spejl, det samme ansigt hos den nyankomne, der fandt sig i denne undersøgelse med nogen utålmodighed. Med korte og hånlige ord fortalte han marchesen, at dette var det andet forsøg, denne anmassende person gjorde på at fremstille sig selv som grev Eboli; at dette nummer var fejlet tidligere og ville gøre det igen; han tilføjede leende, at det var hårdt, at man således skulle bevise, at man var sig selv, overfor en *briccone*s påstande, hvis lighed med ham, tillige med en uforskammethed uden sidestykke, udgjorde hele hans varelager.

"Hvorfor, min gode mand," fortsatte han, "ødelægger De min selvfølelse ved at tro på rimeligheden af, at denne person, der tilsyneladende ligner mig så meget, ikke skulle være kommet bedre frem i verden, hvis han var mig?"

Blodet steg i Ferdinandos kinder ved hans fjendes beske spydigheder; kun med besvær holdt han sig tilbage fra at trænge ind på ham, mens ordene "forræderiske bedrager!" brast

fra hans læber. Baronen beordrede den ophidsede yngling til tavshed, og, bevæget af et udtryk, som han huskede som Ferdinandos, sagde han venligt: "Ved den respekt, du har for mig, beder jeg dig være tålmodig; frygt ikke for, at jeg ikke vil handle upartisk." Idet han derpå vendte sig mod den falske Eboli, tilføjede han, at han ikke kunne betvivle, at han var den virkelige greve, og bad ham undskylde sin tidligere ubeslutsomhed. Først lod den anden vred, men endelig brast han i latter og idet han undskyldte sin ringe opdragelse, fortsatte han med at le ad marchesens forvirring. Sikkert er det, at hans munterhed vandt ham større tiltro hos marchesen end stakkels Ferdinandos opbragte blikke. Den falske greve sagde så, at efter kongens trusler havde han ikke forventet at skulle se en gentagelse af denne farce. Han havde fået orlov, som han udnyttede til at besøge sin fremtidige svigerfader, efter at have tilbragt nogle dage i sit eget *palazzo*; i Neapel.

Hidtil havde Ferdinando lyttet i stilhed med en vis nysgerrighed, ivrig efter at lære alt, hvad han kunne om sin rivals handlinger og motiver; men ved disse sidste ord kunne han ikke længere beherske sig. "Hvad!" råbte han, "har De tilranet Dem min plads i min egen faders hus, og vovet at tiltage Dem min magt i mine forfædres haller?" Ynglingen blev overvældet af en strøm af tårer; han skjulte sit ansigt i hænderne. Voldsom vrede og stolthed lyste op i hyklerens ansigt. "Ved den evige Gud og det hellige kors, jeg sværger," udbrød han, "det palads er *min* faders palads, dets haller er *mine* forfædres!" Ferdinando så op med overraskelse malet i alle træk. "Og jorden åbner sig ikke," sagde han, "for at opsluge menederen?" Derefter fortalte han, på marchesens opfordring,

om sine eventyr, mens foragt lagde sig over hans rivals ansigtstræk. Marchesen så på dem begge, og kunne ikke frigøre sig fra sin tvivl. Hen vendte sig fra den ene til den anden: Trods stakkels Ferdinandos vilde og uordentlige fremtoning, var der noget over ham, der ikke tillod hans gamle ven uden videre at dømme ham som bedrager; mens det på den anden side var fuldstændig umuligt at dømme den kække og ædelt udseende unge mand, som kun kunne anerkendes som den virkelige greve ved at benægte den andens historie. Marchesen tilkaldte en tjener og sendte bud efter sin smukke datter. "Denne beslutning," sagde han, "skal overlades til en kvindes dømmekraft og den skarpsindige evne til at gennemskuelse hos en, der elsker." Begge de unge mænd smilede nu – det samme smil, det samme udtryk – af forventningen om triumf. Baronen var mere forvirret end nogensinde.

Adalinda havde allerede hørt om grev Ebolis ankomst, og indfandt sig, strålende af ungdom og lykke. Hun vendte sig straks mod den, som mest lignede den person, hun forventede at se; da en velkendt stemme udtalte hende navn, og hun endelig stirrede på sin elskers dobbelte fremtoning. Hendes fader tog hendes hånd, forklarede hende kort om mysteriet og bad hende om selv at finde ud af, hvem der var hendes forlovede mand.

"Signorina," sagde Ferdinando, "forkast mig ikke, blot fordi jeg således træder frem for Dem i vanære og elende. Deres elskov, Deres godhed vil genindsætte mig i velstand og lykke."

"Jeg ved ikke på hvilken måde," sagde den forundrede pige, "men jeg er sikker på, at De er grev Eboli."

"Adalinda," sagde rivalen, "spild ikke Deres ord på en forbryder. Elskede og bedragne pige, jeg tror, og jeg skælver når jeg siger det, at jeg med et ord kan bevise dig, at jeg er Eboli."

"Adalinda," sagde Ferdinando, "jeg satte trolovelsesringen på din finger; for Guds åsyn blev dine løfter givet til mig."

Den falske greve gik hen til damen, og idet han knælede, tog han en medaljon fra sit bryst, der indeholdt en hårlok bundet med det grønne pyntebånd, som hun huskede at have båret, og pegede på et svagt ar på sin venstre hånd.

Adalinda rødmede dybt og idet hun vendte sig mod sin fader, sagde hun med en bevægelse mod den knælende yngling:

"Han er Ferdinando."

Alle protester fra den ulykkelige Eboli var nu forgæves. Marchesen ville have ham kastet i et fangehul, men på hans rivals indstændige forbøn blev han ikke holdt tilbage, men kastet ud af villaen i vanære. Raseriet hos et vildt dyr, der netop var blevet sat i lænker, var for intet at regne mod den storm af vrede, der nu fyldte Ferdinandos hjerte. Fysisk lidelse, der stammede fra udmattelse og faste, føjede sig til hans indre elendighed; i nogle timer var han besat af galskab, hvis man da kan kalde dén sindssyg, som husker årsagen til sin tilstand. I hans følelsers oprør var der én gennemgående idé: Atter at tage sin faders hus i besiddelse, og at prøve, ved at bedre sine nuværende omstændigheder, at få overtaget over sin modstander. Han brugte sine sidste kræfter på at nå til Neapel, gik ind i sin families palads og blev der modtaget og anerkendt af sine overraskede tjenestefolk.

En af de første ting han gjorde, var at tage en miniature af sin fader i en juvelbesat ramme ud af et skab, og dermed påkalde

hjælp fra sin faders ånd.

Et let måltid og et bad genoprettede en del af hans tidligere styrke; og han så med næsten barnlig glæde frem til at tilbringe blot én nat i fred under taget af sit fædrenehjem. Det blev ham dog ikke forundt. Før midnat ringede den store klokke; hans rival indtog huset som sit sammen med marchese Spina. Resultatet er let forudsigeligt. Marchesen virkede endnu mere indigneret end den falske Eboli. Han insisterede på, at den ulykkelige yngling skulle sættes i fængsel. Portrættet, der blev fundet på ham, og hvis ramme var kostbar, beviste at han havde gjort sig skyldig i tyveri. Han blev overgivet i politiets hænder og kastet i et fangehul.

Jeg skal ikke dvæle længe ved de efterfølgende scener. Han blev stillet for et tribunal, kendt skyldig, og dømt til galejerne på livstid.

Om aftenen, den dag han skulle væk fra det neapolitanske fængsel for at sættes til at arbejde på Calabriens veje, besøgte hans rival ham i hans fængsel. Nogle øjeblikke stirrede de begge på hinanden i stilhed. Bedrageren så på fangen med en blanding af stolthed og medlidenhed; det var tydeligt, at der fandt en kamp sted i hans bryst. Ferdinando besvarede hans blik med et, der var roligt, frit og værdigt. Han havde ikke resigneret over for sin hårde skæbne, men han ønskede ikke at udstille sin fortvivlelse for sin grusomme, succesrige modstander. En pinefuld krampe syntes at forvride den falske Ebolis bryst; og han vendte blikket til siden, idet han prøvede at genvinde den hjertets hårdhed, der hidtil havde understøttet ham i forfølgelsen af sit forbryderiske mål. Ferdinando talte først.

"Hvad ønsker den triumferende forbryder af sit uskyldige offer?"

Hans gæst svarede arrogant: "Brug ikke sådanne ord overfor mig, eller jeg vil overlade Dem til Deres skæbne: Jeg er det, jeg påstår at være!"

"Tomt praleri," skreg Ferdinando hånligt, "men måske har disse vægge øren."

"Himlen er i det mindste ikke døv," sagde bedrageren, "den retfærdige Himmel, der kender og anerkender min påstand. Men lad os holde inde med denne unødige diskussion. Medlidenhed – modvilje mod at se én så lig mig selv lide under så slette forhold – et tåbeligt lune, måske, som De kan lykønske Dem med – har ført mig hertil. Deres fængsels slå er trukket fra; her er en pose guld; opfyld blot en enkel betingelse, og De er fri."

"Og denne betingelse er?"

"Underskriv dette."

Han gav Ferdinando en skrivelse, der indeholdt en bekendelse af hans påståede forbrydelser.

Den skyldige yngling skælvede, idet han overrakte det; han syntes forvirret, og hans øjne flakkede. Ferdinando ønskede at han med ét eneste mægtigt ord, stærkt som lynet, højt som tordenbraget, kunne udtrykke sin brændende foragt overfor dette forslag: Men ord kan være svage, og stilhed have en større styrke end stormens. Uden et ord flåede han papiret midt over, og kastede dem for sin fjendes fødder.

Med en pludselig forandret opførsel bønfaldt hans gæst ham i heftigt veltalende vendinger om at samtykke. Ferdinando svarede blot ved at udtrykke ønsket om at blive ladt alene. Nu

og da undslap et par stavelser hans læber uden at lade sig standse, men han beherskede sig. Han kunne dog ikke skjule sin ophidselse, da den falske greve, som et argument for at han skulle give efter, fremførte, at han allerede var gift med Adalinda. Den bitre kval gennembævede hele Ferdinandos skikkelse; men han opretholdt sin rolige attitude og ændrede ikke på nogen måde sin beslutning. Efter således at have udtømt enhver trussel og ethvert overtalelsesmiddel, forlod hans rival ham, uden at have opnået, hvad han ville. Morgenen derpå blev grev Ferdinando Eboli sammen med mange andre af menneskehedens bærme ført i lænker til Calabriens usunde sletter, for at arbejde på vejene dér.

Jeg må glide let hen over nogle af de påfølgende begivenheder; en detaljeret beretning herom ville fylde flere bind. Bedragerens indsættelse i alle Ferdinandos rettigheder, at han allerede skulle være gift med Adalinda var, som alt andet han sagde, falsk. Dagen for deres forening var imidlertid fastsat, da marchese Spinas sygdom og efterfølgende død udsatte vielsen. Adalinda trak sig i de første måneder af sørgetiden tilbage til et slot, der tilhørte hendes fader, ikke langt fra Arpino, en by i kongeriget Neapel, midt i Appenninerne, omkring halvtreds engelske mil fra hovedstaden. Før hun tog dertil, søgte bedrageren af overtale hende til at indvillige i en privat ægteskabsceremoni. Han var antagelig bange for, at hun ville kunne opdage hans falskneri i det lange tidsinterval, der ville hengå før han kunne sikre sig hende. Desuden gik der et rygte om, at en af Ferdinandos medfanger, en bekendt røver, var flygtet, og at den unge greve havde fulgt ham på hans flugt. Adalinda nægtede imidlertid at

efterkomme sin elskers bønner, og trak sig tilbage til sin ensomhed sammen med en gammel tante, der var blind og døv, men en glimrende *duenna*.

Den falske Eboli besøgte sjældent sin forlovede; men han var en mester på sit felt, og efterfølgende undersøgelser viste, at han måtte have tilbragt al sin tid, forklædt, i omegnen af slottet. Det lykkedes ham på forskellig vis, uden at nogen fattede mistanke, at få alle Adalindas tjenestefolk byttet ud med folk, der var i lommen på ham; således at hun, uden egentlig at vide det, faktisk var fange i sit eget hus. Det er umuligt at sige, hvad der først vakte hendes mistanke om det bedrag, hun var udsat for. Hun var italienerinde, med al den vanemæssige passivitet og ro, der var typisk for hendes landsmænd, så længe livet gik i sin vante gænge, og med al den energi og passion, de udviste, når de først blev vakt. I det øjeblik en tvivl begyndte at bore sig ind i hendes sjæl, besluttede hun at søge sikkerhed; et par spørgsmål angående nogle scener, der var passeret mellem hende og Ferdinando var nok. De blev stillet så pludseligt og skarpt, at bedrageren lod sig overraske; han så forvirret ud, og stammede sine svar frem. Deres øjne mødtes, han følte, at han var opdaget, og hun så, at han opfattede hendes nu bekræftede mistanker. Et ansigtsudtryk, der er særegent for en bedrager, et glimt i øjet, der pludselig vansirede hans skønhed og fyldte hans ellers ædle træk med snuhed og ondskabsfuld triumf, bekræftede yderligere hendes tro på sin egen dømmekraft. "Hvordan," tænkte hun, "kunne jeg forveksle denne mand med min egen blide Eboli?" Atter mødtes deres øjne: Det mærkværdige udtryk i hans skræmte hende, og hun forlod hastigt værelset.

Hendes beslutning var hurtigt taget. Det tjente ikke noget formål at forsøge at forklare situationen for hendes gamle tante. Hun besluttede uden ophold at rejse til Neapel, kaste sig for fødderne af Gioacchino, berette og opnå troværdighed for sin mærkelige historie. Men det tidspunkt, hvor hun kunne have udført denne plan, var allerede forpasset. Bedragerens planer var allerede fuldført – hun måtte se sig som fange. Altovervældende frygt gav hende dristighed, måske ligefrem mod. Hun opsøgte sin fangevogter. Få minutter forinden havde hun været en ung, tankeløs pige, føjelig som et barn og lige så umistænksom. Nu følte hun det som hun pludselig var blevet voksen i visdom og at års erfaringer var indhentet på blot få sekunder.

Under deres samtale var hun på vagt, men stærk; uskyldens instinktive magt over skylden lånte hendes fremtræden en vis majestæt. Den, der var årsag til hendes stilling, krøb i øjeblikket under hendes blik. Til at begynde med ville han under ingen omstændigheder indrømme, at han ikke var den person, han foregav at være, men sandhedens vedholdende stemme svækkede hans bedrag, og endelig blev han trængt op i et hjørne, og vendte front mod hende – lig en fanget hjort. Så var det hendes tur til at vige; for mandens overmægtige styrke gav ham overmagten. Han afslørede sandheden. Han var Ferdinandos ældre broder, en naturlig søn af den gamle grev Eboli. Hans moder, der var blevet forskudt, tilgav aldrig greven, og lod sin søn vokse op med et dødeligt had til sin fader, og en tro på, at de fordele, hans mere heldige broder nød godt af, retmæssigt tilhørte ham. Han fik kun en ringe uddannelse, men

han havde den ægte italieners spidsfindige begavelse, hurtige opfattelsesevne og var velbevandret i kunsten at bedrage.

"Deres kind ville blegne," sagde han til sin skælvende tilhørerske, "hvis jeg kunne beskrive alt hvad jeg har lidt for at nå mit mål. Jeg stolede ikke på nogen – jeg udførte det hele alene. Det var en strålende triumf for min udholdenhed og sjælsstyrke, da jeg og den broder, der havde tilranet sig min ret, stod for vor fyrste; jeg som adelsmanden, han som det vanærede udskud."

Efter således i al hast at have skitseret sin historie, søgte han nu at vinde Adalindas velvilje, som stod med vrede i alle træk og ansigtet vendt bort. Han søgte med forskellige udtryk for kærlighed og ømhed at bevæge hendes hjerte. Var han da ikke i virkeligheden hendes kærlighedsmål? Var det ikke ham, der klatrede op til hendes balkon i Villa Spina? Han genkaldte scener af gensidigt overvældende følelser for hende, de mest påtrængende argumenter i forhold til en sart ung kvinde: Rødmen farvede hendes kinder, men rædslen for bedrageren havde overhånd over alle andre følelser. Han svor, at så snart de var forenede i ægteskab ville han befri Ferdinando og kompensere ham for hans tab, ja endog, hvis han ønskede det, give ham halvdelen af sine besiddelser. Hun svarede koldt, at hun hellere ville dele den uskyldiges lænker og elendighed, end indgå forbindelse med bedrag og forbrydelse. Hun forlangte at få sin frihed, men den utæmmede, ja ligefrem vilde natur, der havde båret bedrageren frem på hans forbryderbane brød nu fuldt ud, og han nedkaldte frygtelige forbandelser over sit hoved, hvis hun nogen sinde skulle forlade dette slot undtagen som hans ægtehustru. Hans udtryk af bevidst magt og

uhæmmet ondskab forfærdede hende; hendes lynende øjne viste væmmelse og afsky for ham. Det ville have været langt lettere for hende at dø end at give blot det mindste efter for en mand, som blot et eneste øjeblik lod hende føle den uimodståelige styrke, der alene skyldtes at hun blot var en ubeskyttet kvinde, fuldstændig i hans magt. Hun forlod ham med en følelse af netop at være undsluppet en snigmorders truende sværd.

En times overvejelser gav hende en idé til en måde at undslippe denne frygtelige situation. I en garderobe på slottet lå, helt ny og ubrugt, en dragt, der havde været beregnet til en af hendes moders pager, som pludselig var død, og derfor havde efterladt disse ubrugte kendetegn på hans stand. Hun i klædte sig denne dragt, bandt sit mørke, skinnende hår op, og om gjordede sig med en noget bitter følelse med det lette sværd, der hørte til dragten. Derpå gled hun med lydløse skridt gennem en privat gang, der ledte fra hendes værelser til slottets kapel, længe efter at Ave Maria'et havde lydt klokken fire og tyve, hvilket på denne novemberaften betød at der var gået en halv time siden solen var gået ned. Hun var i besiddelse af nøglen til kapellets dør – den åbnede sig for hende; hun lukkede den bag sig, og hun var fri. De uvejsomme højder lå omkring hende, den stjernebestrøede himmel over hende, og en kold vinterbrise susede om slotsmurene; men frygten for hendes fjende besejrede al anden frygt, og hun skyndte sig letfodet videre, i en slags besættelse, i mange, lange timer ad den stenede bjergsti – hun, der aldrig før havde gået mere end en mil eller to ad gangen i sit liv – til hendes fødder blev oversået af vabler, hendes lette sko flået op, og hun var fuldstændig faret

vild. Da morgenen gryede befandt hun sig midt inde i de kristtjørn-bevoksede Appenninerbjerge, og hverken beboelseshuse eller mennesker var i syne.

Hun var sulten og træt. Hun havde bragt guld og smykker med sig; men hun havde ingen muligheder for at bytte dem med mad. Hun huskede historier om *banditti*; men ingen kunne være så slyngelagtig og grusom som ham, hun netop var flygtet fra. Disse tanker, en smule hvile og en drik vand fra en ren bjergkilde gengav hende i nogen grad modet, og hun fortsatte sin rejse. Middagstimen nærmede sig, og i det sydlige Italien er middagssolen, selv i november, trykkende varm, især for en italiensk kvinde, der aldrig udsætter sig for dens stråler. Hun blev grebet af mathed. Der var revner og spalter i bjergsiden, hun gik langs med, overgroet med laurbær og jordbærtræer: Hun gik ind i en af dem for at hvile sig. Den var dyb, og ledte videre til endnu én, der åbnede sig mod en rummelig hule, hvor der faldt lys ind foroven: Der var dadler, druer og en kande vin, som stod på et groft tilhugget bord. Hun så sig frygtsomt omkring, men ingen beboer viste sig. Hun satte sig ved bordet, og begyndte, halvvejs frygtsomt, at spise af den fremsatte mad; derefter satte hun sig med albuen på bordet, hovedet hvilende på sin lille snehvide hånd; det mørke hår skyggede for hendes pande og snoede sig ned omkring hendes hals. Et udtryk af kraftesløshed og udmattelse prægede hendes skikkelse; mens hendes blide sorte øjne med mellemrum fyldtes af tårer, som om hun havde medlidenhed med sig selv, genkaldte hun sig de forskellige omstændigheder omkring hendes grusomme lod. Hendes fantasifulde, men elegante klædning, hendes kvindelige skikkelse, hendes skønhed og yndefuldhed, som hun

således sad tankefuld og ensom i denne rå, utildannede hule, dannede et billede, som en digter ville beskrive med største fornøjelse, og en kunstner elske at male.

"Hun syntes at være et væsen fra en anden verden, en seraf, kun lys og skønhed; en Ganymedes, undsluppet fra sin trældom højt oppe til sin barndoms Ida. Det tog lang tid før jeg, oppe fra lysåbningen i bjerget, genkendte min tabte Adalinda." Således sagde den unge grev Eboli, da han senere fortalte denne historie; for dens afslutning var lige så romantisk som dens begyndelse.

Da Ferdinando som galejslave var kommet til Calabrien, fandt han sig i selskab med en røver, en brav fyr, som afskyede sine lænker, ikke mindst på grund af den blanding af vanære og elendighed de bibragte ham. Sammen udtænkte de en flugtplan, og det lykkedes dem at gennemføre den. På vejen fortalte Ferdinando sin historie til den fredløse, som opmuntrede ham til at håbe på, at skæbnen endnu kunne tage en gunstig vending; indtil dette skete, indbød den desperate mand ham til at dele sin tilværelse som røver i Calabriens vilde bjerge, og fik ham også overtalt hertil.

Den hule, Adalinda havde søgt tilflugt i, var en af deres fæstninger, hvortil de trak sig tilbage, når der var overhængende fare for deres sikkerhed, for intet bytte kunne hentes ud fra denne menneskетomme ensomhed; og dér fandt de, da de en eftermiddag vendte hjem fra jagten, den omvandrende, frygtsomme, ensomme flygtning; og aldrig var et fyrtårn mere velkomment for en stormomkastet sømand end hendes egen Ferdinando var det for sin elskede.

Lykkens gudinde, der nu var blevet træt af at plage den unge adelsmand, begunstigede ham yderligere.

Fortællingen om de elskende interesserede røverhøvdingen, og løfte om belønning knyttede ham fast til dem. Ferdinando overtalte Adalinda til at blive én nat i hulen, og den følgende morgen gjorde de sig klar til at drage til Neapel; men netop da de var ved at tage afsted overraskedes de af en uventet gæst: Røverne kom med en fange – det var bedrageren selv. Om morgenen, da han ikke kunne finde hende, der var pantet på hans sikkerhed og held, men sikker på, at hun ikke kunne være nået langt, sendte han bud i alle retninger for at opsøge hende; selv deltog han i forfølgelsen, fulgte den selv samme vej, hun havde taget, og blev fanget af disse lovløse, som forventede sig en stor løsesum for en, hvis ydre fremtoning viste høj rang og rigdom. Da de opdagede, hvem deres fange var, overgav de ham ædelmodigt i hans broders hænder.

Ferdinando og Adalinda drog til Neapel. Ved ankomsten forestillede hun sig for dronning Caroline; og gennem hende hørte Murat forbavset om, hvilken slyngelstreg man havde udsat ham for. Den unge greve blev genindsat i sin rang og besiddelser, og blev få måneder efter forenet med sin forlovede brud.

Grevens og grevindens medfølende natur ledte dem til at fatte stor interesse for Ludovicos skæbne, hvis levnedsløb efterfølgende var af en ærligere, men fattigere karakter. Ved sin slægtnings mellemkomst fik han Gioacchinos tilladelse til at gå ind i hæren, hvor han udmærkede sig og blev forfremmet. Brødrene var med ved Moskva sammen, og støttede hinanden gensidigt under tilbagetrækningens rædsler. Da han blev

overmandet af søvnighed, dette tegn på den kommende død, der følger af overordentlig stærk kulde, faldt Ferdinando bagud for sine kammerater; men Ludovico nægtede at efterlade ham og trak ham videre på trods, indtil de kom til en landsby, hvor mad og varme gengav ham hans kræfter, og hans liv var frelst. En anden aften, da vind og slud bidrog til deres stillings elendighed, faldt Ludovico, efter mange forsøg på at holde sig oppe, livløs af hesten; Ferdinando var straks ved hans side, og brugte alle til rådighed stående midler for atter at bringe hans stillestående blod i bevægelse. Hans kammerater fortsatte, og den unge greve blev ladt ene tilbage med sin døende broder i den hvide, endeløse ørken. En gang åbnede Ludovico sine øje og genkendte ham; han trykkede hans hånd og hans læber bevægede sig i en velsignelse, idet han døde. I dette øjeblik vækkede den velkomne støj fra fjendens fremrykning Ferdinando af den fortvivlelse, hvori hans frygtelige stilling havde hensat ham. Han blev taget som fange, og hans liv blev på denne måde reddet. Da Napoleon blev sendt til Elba, blev han, sammen med mange af sine landsmænd, givet fri, og vendte tilbage til Neapel.

Drømmen

Tiden, hvor den lille historie, der nu skal fortælles, fandt sted, er omkring begyndelsen af Henrik IV af Frankrigs regeringstid. Hans kroning og konvertering bragte ganske vist fred til det kongerige, hvis trone han besteg, men var ikke nok til at hele de dybe sår, som de fjendtlige parter havde tilføjet hinanden. Private fejder og minderne om dødelige fornærmelser fandtes stadig mellem de, der nu tilsyneladende var forenede; og ofte greb de samme hænder, der havde trykket hinanden i en tilsyneladende venlig hilsen, så snart grebet blev løsnet, straks til kniven som den mere passende talsmand for deres forbitrelse end de høflige ord, der netop var kommet over deres læber. Mange af de mest stivnakkede katolikker trak sig tilbage til fjerne afkroge af landet, og mens de gemte sig i ensomhed, voksede deres utilfredshed, og de længtes efter den dag, hvor de kunne vise deres had åbenlyst.

I et stort, befæstet *château*, bygget på en stejl skrænt med udsigt over Loire, ikke langt fra byen Nantes, boede det sidste medlem af sin slægt, arvingen til dens rigdomme, den unge og smukke grevinde de Villeneuve. Hun havde tilbragt det forudgående år i fuldkommen ensomhed i sin afsondrede bolig, og den sorg hun bar for sin far og to brødre, som var ofre i borgerkrigen, var en fin og god undskyldning for ikke at vise sig ved hoffet og deltage i dets festivitas. Men den forældreløse grevinde arvede et ædelt navn og store landområder, og det blev snart tydeligt, at kongen, som var hendes værge, ønskede at

hun skulle give disse, med samt sin hånd, til en eller anden adelsmand, hvis fødsel og bedrifter gjorde ham værdig til en sådan gave. Constance, derimod, udtrykte som sin hensigt at tage sløret og gå i kloster. Kongen forbød dette både indtrængende og bestemt, idet han mente, at den slags ideer kun kunne komme fra en følsom sjæl overvældet af sorg, og forlod sig på håbet om, at ungdommens milde ånder med tiden ville gennembryde disse skyer.

Et år gik, og grevinden fastholdt hårdnakket sit ønske; og til sidst meddelte Henrik, uvillig til at udøve tvang – og desuden gerne ved selvsyn ønskede at vurdere de motiver, der fik en så smuk, ung, og af lykken tilsmilet kvinde til at ønske at begrave sig i et kloster – at han, nu da hendes sørgetid var ovre, ønskede at besøge hendes *château*, og hvis han ikke – sagde han – ved denne lejlighed var i stand til at ændre hendes planer, ville han give sin tilladelse til at bringe dem til udførelse.

Constance havde da tilbragt mange triste stunder – dage fulde af tårer og nætter fulde af hvileløs lidelse. Hun havde lukket slottets porte for enhver besøgende; som lady Olivia i *Helligtrekongersaften*, viede hun sig til ensomhed og tårer.

Da hun var sin egen herre, fik hun snart sine undersåtters bønner og protester bragt til tavshed, og hun plejede sin sorg som var det en elsker. Men den var for intens, for bitter, for brændende til at være en velkommen gæst. Constance, der var ung og livlig, kæmpede med den, sloges mod den og længtes efter at kaste den bort; men alt dette var en fryd i sig selv, det var smukt på overfladen, men det tjente kun til at forny hendes sorg. Den bedste måde, hvorpå hun kunne udholde den, var ved

tålmodighed. Når hun gav efter for den, tyngede den hende ganske vist, men den pinte hende ikke.

Constance havde forladt slottet for at spadsere i omegnen. Skøn og rummelig var hendes bolig, og dog følte hun sig lukket inde bag dens mure, under dens udskårne lofter. Det vidtstrakte højland og den ældgamle skov, som hun forbandt med de kære minder om sit tidligere liv, forledte hende til at tilbringe timer og dage i dens løvsale. Bevægelsen og den evige skiften, når vinden bevægede grenene, eller når solen på sin rejse over himlen lod sine stråler sive gennem bladhanget som en mild regn, trøstede hende og fjernede den dumpe sorg, som greb hendes hjerte med så ubarmhjertigt et greb, når hun var på slottet. Der var især en bestemt plet i udkanten af parken med dens mange træer, et hjørne, hvorfra hun kunne se vidt omkring, skønt stedet selv var tykt omkranset af høje mørke træer – et sted, hun ikke ønskede at komme, og dog førte hendes trin hende ubevidst derhen, så hun tyve gange i løbet af dagen opdagede, at hun atter var kommet dertil. Hun sad på græstue og så vemodigt på de blomster, hun selv havde plantet til pryd for dette grønklædte tilflugtssted – hendes tempel for minder og kærlighed. Hun havde brevet fra kongen, som var ophavet til så meget af hendes fortvivlelse, i hånden. Modløshed stod malet i hendes træk, og hendes blide hjerte spurgte skæbnen, hvorfor hun, så ung, så ubeskyttet og forladt, nu også skulle kæmpe med sådanne nye nederdrægtigheder.

"Jeg beder blot," tænkte hun, "om lov til at leve i på min faders slot – den plet, jeg har kendt fra min barndom – at vande mine elskedes grave med mine tårer, og her i disse skove, hvor

drømmen om lykken engang var min, for altid at højtideligholde mine forhåbningers begravelse."

En raslen af blade nåede hendes øren – hendes hjerte bankede hurtigere – så var alt igen stille.

"Tåbelige pige!" mumlede hun for sig selv, "at lade dig narre af din egen lidenskab: Fordi det var her, vi mødtes, fordi jeg har siddet her og ventet, og lyde som disse før har anmeldt hans komme, således at nu hver eneste kanin, der rører sig, hver fugl, der bryder tavsheden, minder mig om ham. Oh, Gaspar! – engang var du min – aldrig mere vil dette sted glæde sig med dig – aldrig mere!"

Igen en bevægelse i buskene, og der hørtes trin i krattet. Hun rejste sig; hendes hjerte bankede voldsomt: Det måtte være den tåbelige Manon, med sine næsvise bønner om at hun skulle komme hjem. Men trinene var fastere og langsommere end hendes tjenestepiges, og som han nu kom ud af skyggerne, skelnede hun alt for tydeligt den indtrængende. Hendes første indskydelse var at flygte: Men at se ham en gang til – at høre hans stemme – blot endnu en gang, før hun lod løftet til Gud komme imellem dem, at stå der sammen og se adskillelsens kløft fyldt op. Det ville ikke såre den døde, og det ville mildne den dødelige sorg, som havde gjort hendes kind så bleg.

Og nu stod han foran hende, den samme elskede, hun havde udvekslet løfter om troskab med. Han syntes ligesom hende tynget af sorg; og hun kunne ikke modstå det bønfaldende blik, der bad hende om at blive blot et øjeblik.

"Jeg kommer, grevinde," sagde den unge ridder, "uden håb om at bøje din ubøjelige vilje. Jeg kommer blot for endnu en gang at se dig, og for at byde dig farvel, før jeg drager til det

Hellige Land. Jeg kommer for at trygle dig om, ikke at lukke dig inde i det mørke kloster, blot for at undgå en så forhadt person som mig – som du aldrig vil se mere. Om jeg lever eller dør – Frankrig og jeg skilles nu for altid!"

"Det ville være forfærdeligt, hvis det var sandt," sagde Constance; "men kong Henrik vil aldrig miste sin yndlingsridder. Den trone, du hjalp med at rejse, vil du altid forsvare. Nej, hvis jeg nogensinde har haft nogen magt over dine tanker: Drag ikke til Palæstina."

"Blot et ord fra dig kan holde mig tilbage – et smil – Constance!" – og den unge elsker knælede for hende; men hendes ubøjelige vilje vendte tilbage ved synet af den skikkelse, der engang var så kær og kendt, nu så fremmed og fjern.

"Bliv her ikke længere!" råbte hun. "Intet smil, intet ord fra mig vil nogen sinde mere blive dig til del. Hvorfor er du her – her, hvor de dødes ånder vandrer omkring og holder disse skygger for deres egne, og forbander den falske pige, som tillader deres morder at forstyrre deres hellige hvilested?"

"Da vor kærlighed var ung, og du var venligere stemt mod mig," svarede ridderen, "lærte du mig at færdes i disse skove, du bød mig velkommen til denne elskede plet, hvor du en gang lovede at blive min – netop her blandt disse ældgamle træer."

"Det var en ugudelig synd," sagde Constance, "at åbne min faders dør for sønnen af hans fjende – og dyrt blev det betalt!"

Den unge ridder fattede mod, da hun talte, dog – han turde ikke bevæge sig af angst for at hun, som hvert øjeblik syntes rede til flugt, ville blive vækket af sin midlertidige ro, men han svarede langsomt: "Det var lykkelige dage, Constance, fulde af både angst og glæde, når aftenen bragte mig for dine fødder; og

skønt had og hævn var som en del af luften på slottet derovre, så var denne grønne, stjernebelyste løvhytte dog stedse kærlighedens helligdom."

"Glæde? – åh, ulykkelige dage!" gentog Constance; "jeg troede at der kunne komme noget godt ud af at svigte min pligt, og at ulydighed ville blive belønnet af Gud. Tal ikke om kærlighed, Gaspar! – et hav af blod skiller os for altid! Kom mig ikke nær! De døde og de elskede står netop nu imellem os: Deres blege skygger fortæller mig om min skyld, bebrejder mig for at lytte til deres morder!"

"*Dét* er jeg ikke!" udbrød ynglingen. "Se, Constance, vi er begge de sidste af vor slægt. Døden har handlet grusomt mod os, og vi er alene. Således var det ikke, da vi først blev forelskede – da fader, slægtninge, broder, ja selv min moder, udstødte forbandelser over huset Villeneuve. Og på trods af deres forbandelser velsignede jeg det. Jeg så min elskede, og velsignede det. Fredens Gud plantede kærlighed i vore hjerter, og vi mødtes i al hemmelighed mangen en sommernat i de månebeskinnede dale; eller flygtede ved dag her ind i dette søde tilflugtssted for at undgå verdens granskende blikke. Og her, netop her, hvor jeg nu knæler i underkastelse, knælede vi begge og gav hinanden vore løfter. Skal de da brydes?"

Constance græd, da hendes elsker genkaldte billederne af den lykkelige tid.

"Aldrig," udbrød hun, "nej, aldrig! Du kender, Gaspar, eller vil snart komme til at kende, skæbne og bestemmelse for dén, der ikke vover at blive din. Skulle vi kunne tale om kærlighed og lykke, når krig, og had, og blod raser omkring os! De flygtige blomster vore unge hænder spredte blev trådt under fode da de

mødte virkelighedens dødsfjender. Min fader døde for din faders hånd; og det tjener intet formål at vide, hvad min broder svor og du benægter: At det var din hånd, der ødelagde ham. Du kæmpede blandt de, der dræbte ham. Sig ikke mere – ikke et ord: Det vil være uærbødigt overfor de hvileløse døde, hvis jeg skulle lytte længere til dig. Gå, Gaspar, glem mig. Under den ridderlige og ædle kong Henrik vil du sikkert få en glorværdig løbebane; og en smuk pige vil lytte, som jeg gjorde det engang, til dine løfter, og blive lykkelig ved dem. Farvel! Må den Hellige Jomfru velsigne dig! Når jeg sidder i min celle bag klosterets mure vil jeg ikke glemme den første kristne læresætning: Bed for dine fjender. Gaspar, farvel."

Hun bevægede sig hastigt bort fra løvhytten, med raske skridt over sletten og mod slottet. Da hun endelig var blevet alene i sin bolig, gav hun efter for det udbrud af fortvivlelse, der rasede i hendes blide bryst som en storm; for hun følte den værste sorg, den som fordærver forgangen lykke, forfølger minderne om lyksalighed, og kæder kærlighed og formodet skyld sammen i en så forfærdelig forening, som når tyrannen binder en levende krop til et lig. Pludselig fo'r en tanke gennem hendes hoved. Først afviste hun den som barnagtig og overtroisk, men den ville ikke lade sig drive bort. Hun kaldte hastigt på tjenestepigen.

"Manon," sagde hun, "har du nogensinde sovet på St. Catherines Seng?"

Manon korsede sig.

"Nej, Himlen forbyde det! Det har ingen gjort i min tid, undtagen to: Den ene faldt i Loire og druknede, den anden så blot på det smalle leje og vendte så hjem uden et ord. Det er et

frygteligt sted, og hvis den bedende ikke har ført et fromt og godt liv, vil ulykken ramme hende, når hun lægger hovedet mod den hellige sten!"

Constance korsede sig også.

"Hvad angår vore liv, kan vi kun håbe på retfærdighed gennem Vor Herre og de velsignede helgener. Jeg vil sove på den seng i morgen nat!"

"Jamen kæreste, frue! Og kongen kommer i morgen!"

"Så meget mere grund til at jeg får det løst. Det kan ikke være rigtigt at så megen sorg skal bo i noget hjerte, uden at der findes en kur for den. Jeg havde håbet at blive fredens budbringer til begge vore slægter; og om dette gode arbejde skulle blive mig en tornekrone må Himlen vise mig. Jeg vil hvile i morgen nat på St. Catherines seng – og hvis – som jeg har hørt – helgenen finder for godt at vejlede sine tilbedere i drømme, da vil jeg blive vejledt af hende; og, med min tro på, at jeg handler efter Himlens ordre, vil jeg bøje mig selv for det værst mulige."

Kongen var på vej til Nantes fra Paris, og han sov denne nat på et slot blot få mil borte. Før daggry blev en ung ridder vist ind i hans værelse. Ridderen så alvorlig, nej, sørgmodig, ud, og smuk som han var, virkede han dog medtaget af sin rejse og forgræmmet. Han stod tavs i Henriks nærværelse; kongen selv var årvågen og fornøjet, og vendte sine livlige blå øjne mod sin gæst, idet han blidt sagde:

"Nå, så du mener, hun er stædig, Gaspar?"

"Jeg fandt hende fast besluttet på vor fælles elendighed. Ak! Min herre, det er ikke – forstå mig ret – den mindste af mine sorger, at Constance således ofrer sin lykke og ødelægger min."

"Og du tror, hun vil sige nej til den muntre kavaler, Vi vil tilbyde hende?"

"Åh, min herre, tænk dog ikke den tanke! Det må ikke være sådan. Jeg takker Dem af hjertet, inderligt af hjertet, for Deres velvillige deltagelse. Men hun, hvis elskedes stemme i hendes ensomhed – hvis bønner, mens minder og ensomhed bidrog til fortryllelsen – ikke kunne overtale, hun vil også modstå selv Deres Majestæts vilje. Hun ønsker at indtræde i et kloster; og jeg vil derfor, hvis det behager Dem, tage afsked. – Fra nu af er jeg soldat for Herren."

"Gaspar," sagde monarken, "jeg kender mere til kvinder end De. Hun skal ikke vindes ved underkastelse og tårefyldte bønner. Naturligvis hviler hendes slægtninges død tungt på den unge grevindes hjerte, og mens hun plejer sorgen i ensomhed, får hendes fortrydelse og skyldfølelse hende til at tro, at Himlen selv forbyder jeres forbindelse. Lad virkelighedens stemme nå hende – den jordiske magt og den jordiske venligheds stemme – den ene befalende, den anden bønfaldende, og begge vil da vinde genklang i hendes eget hjerte – og jeg lover ved det hellige kors, at hun vil blive din. Lad os fortsætte efter vores plan. Og nu til hest, morgenen gryr og solen er stået op."

Kongen nåede til biskoppens palads, og fortsatte uden ophold videre til messe i katedralen. En overdådig middag fulgte, og det blev eftermiddag, før kongen drog videre gennem byen til stedet, hvor Château Villeneuve lå, lidt udenfor Nantes. Den ugen grevinde modtog ham ved porten. Henrik spejdede

forgæves efter en af sorg bleget kind, den dybe fortvivlelse, som man havde fortalt ham, han kunne vente. Hendes kind blussede, hendes opførsel var livlig, hendes stemme skælvede ikke.

"Hun elsker ham ikke," tænkte Henrik, "Eller måske har hendes hjerte allerede givet op."

Man beredte et let måltid for monarken, og efter at have tøvet en smule, på grund af hendes oprømte miner, nævnte han Gaspars navn. Constance rødmede i stedet for at blive bleg, og svarede hurtigt:

"I morgen, hvis min Herre tillader; jeg beder om udsættelse til i morgen – alt vil da blive afgjort; – i morgen er jeg viet til Gud – eller ..." – hun så forvirret op, og kongen sagde både overrasket og glad:

"Så hader De altså ikke unge de Vaudemont; – De tilgiver ham for det fjendtlige blod, der løber i hans årer?"

"Man lærer os, at vi skal tilgive, at vi skal elske vore fjender," svarede grevinden med nogen ængstelse i stemmen.

"Jamen, ved St. Denis, det var vel nok det rette svar for en novice," sagde kongen leende. "Men se! Min trofaste tjener, Don Apollo i forklædning! Kom kun nærmere og tak din dame for hendes kærlighed."

Således forklædt, at ingen opdagede, hvem han var, havde ridderen skjult sig bagved, og med umådelig overraskelse set grevindens rolige og fattede opførsel. Han kunne ikke høre, hvad hun sagde, men var dette overhovedet den samme pige, som han havde set skælve og græde aftenen før? Var dette den, hvis hjerte var splittet af modstridende følelser? Som så de blege spøgelser af fader og slægtninge stå mellem sig og den

elsker, som hun tilbad mere end selve livet? Dette var en svær gåde at løse. Kongens kalden kom samtidig med at han netop blev overvældet af utålmodighed, og han sprang frem og lå ved hendes fødder, mens hun, stadig fyldt med overspændte følelser på grund af den ro, hun havde påtaget sig. Et skrig undslap hende, og hun sank sanseløs til gulvet.

Alt dette var ganske uforståeligt for Gaspar.

Da hendes tjenere havde bragt liv i hende igen, fik hun et nyt anfald, og derefter fulgte en lidenskabelig strøm af tårer. Monarken, som ventede uden for, mens han studerede det halvt fortærede måltid og nynnede en eller anden romance om kvindens lunefuldhed, vidste ikke hvordan han skulle reagere på Vaudemonts udtryk af bitter skuffelse og ængstelse.

Endelig overbragte grevindens tjenestepige en undskyldning: Hendes Nåde var syg, meget syg. Dagen efter ville hun kaste sig for kongens fødder, for såvel at bede om undskyldning, som for at afsløre sin beslutning.

"I morgen – igen 'I morgen'! Indeholder dagen i morgen da en eller anden slags fortryllelse, min pige?" sagde kongen. "Kan du løse gåden for os, min smukke? Hvilken mærkelig historie er da knyttet til 'i morgen', siden alting afhænger af dens komme?"

Manon rødmede, så ned, og tøvede. Men Henrik var ikke nogen nybegynder, hvad angik det at lokke tjenestefolk til at afsløre deres herskabers hemmeligheder. Desuden var Manon skræmt af grevindens plan, som denne stadig insisterede på gennemføre, og var derfor så meget des mere villig til at afsløre den. – At sove på St. Catherines Seng, at sove på en smal afsats over den dybe strømmende Loire; og hvis – hvilket dog ville være usandsynligt – den uheldige drømmer undgik at falde i

floden, så i stedet at se de forstyrrede syner, som en sådan urolig søvn ville bringe som Himlens ordrer, det var en galskab, som selv ikke Henrik ville have troet, at nogen kvinde frivilligt ville udstå.

Men kunne Constance, denne kvinde, hvis skønhed var så overjordisk, og som han overalt hørte rost for hendes ånds styrke og hendes mange talenter, kunne hun være så sært forblindet? Kan følelser spille os sådanne puds? – som døden, der udvisker selv åndens overlegenhed og bringer adel og bonde, den kloge og den mindre kloge, under det samme åg? Det var mærkværdigt – men hun *måtte* have det på sin måde. Hun tøvede ikke i sit forehavende, og man kunne kun håbe, at St. Catherine ikke ville være hende fjendtligt indstillet. Skulle det vise sig at være anderledes, kunne et ønske om at blive omvendt af en drøm måske påvirkes af andre vågne tanker. Hvad angik den mere fysiske fare måtte man tage sine forholdsregler. Der er ingen følelse mere rædselsfuld end den som indtager et svagt menneskeligt hjerte, når det søger at styre sine ustyrlige tilskyndelser op imod det samvittigheden befaler. Forbudte fornøjelser siges at være det bedste – ja, muligvis for primitive naturer; de, der elsker at kæmpe, slås og konkurrere; som finder glæde ved en tvekamp, og nyder følelsernes spil. Men Constance var gjort af et blødere stof, og når kærlighed og pligt stod overfor hinanden, pinte og plagede det hendes hjerte. At lade sine følelser overgive sig til troens trøst, eller, for nu at sige det ligeud, til overtroens, var en velsignet lettelse. De farer, der truede hendes forehavende var blot et yderligere krydderi; – at vove noget for hans skyld var lykke; – besværlighederne på vejen til opfyldelsen af hendes

inderste ønsker både besmykkede hendes kærlighed og afledte hendes opmærksomhed fra hendes fortvivlelse. Eller, hvis det skulle blive udgangen på det hele, at hun skulle ofre alt, da ville risikoen for farer og død være for intet at regne mod den kval, som ville blive hendes lod for evigt.

Natten truede med at blive stormfuld, den rasende vind rystede vinduesrammerne, og udenfor vinkede træerne med deres enorme skyggearme, som kæmper i en fantastisk dans eller kamp til døden. Constance og Manon, forlod slottet alene ad en løndør, og begyndte at gå ned ad bjergsiden. Månen var endnu ikke stået op, og skønt begge kendte vejen ud og ind, vaklede og skælvede Manon, mens grevinden trak sin silkekappe tæt om sig, og gik ned ad den stejle skrænt med faste skridt. De nåede flodbredden, hvor en lille båd lå fortøjet, og en tjener ventede. Constance gik letfodet om bord og hjalp derpå sin ængstelige ledsager. I løbet af få øjeblikke var de midt ude på floden. Jævndøgnets varme, vilde, levende vind fejede ind over dem. For først gang i den tid hun havde sørget, fik en følelse af glæde Constances bryst til at svulme. Hun bød den følelse velkommen med dobbelt fryd.

Det kan ikke være rigtigt, tænkte hun, at Himlen vil forbyde mig at elske én så modig, så ædelmodig, så god som den ædle Gaspar. Jeg vil aldrig kunne elske andre, jeg dør, hvis jeg bliver adskilt fra ham; og dette hjerte, disse lemmer, så levende med glødende følelser, er de allerede bestemt for en tidlig grav? Åh nej, livet råber i dem: Jeg skal leve og elske. Er det ikke sådan, at alle ting elsker? – vinden, når den hvisker til det rislende vand? vandet, når det kysser de blomstrende bredder, og haster videre for at forenes med havet? Himlen og jorden nærer sig af, og

lever ved, kærlighed; skulle så alene Constance, hvis hjerte altid var en dyb, overstrømmende kilde af ægte hengivelse, være dømt til at lægge en sten over kildevældet for at standse det for altid?

Disse tanker lovede godt for hendes drømme, og måske derfor gav grevinden, der altid havde været en mester i den blinde Guds lære, så meget lettere efter for dem. Men som hun nu sad der opslugt af blide følelser, tog Manon fat i hendes arm:

"Frue, se," råbte hun, "Den kommer, skønt årerne ikke siger en lyd! Må den Hellige Jomfru beskytte os! Gid vi var hjemme!"

En mørk båd gled op til dem. Fire roere, klædt i sorte kapper, trak årerne, der – som Manon havde sagt – ikke gav en lyd fra sig; endnu en sad ved roret, og var ligesom de øvrige klædt i sort, men havde ikke hætten over hovedet. Skønt hans ansigt var vendt bort fra dem, genkendte Constance sin elskede. "Gaspar," råbte hun højt, "lever du?" – men skikkelsen i båden hverken vendte sig eller svarede, og snart var båden forsvundet på det mørke vand.

Hvor anderledes var nu den smukke grevindes drømmerier! Himlen var allerede begyndt at øve sin trolddom, og overjordiske skikkelser sås rundt om dem, når hun anstrengte øjnene for at se gennem tusmørket. Nu og da kunne hun igen se den båd, der var grunden til hendes rædsel, men af og til var det en anden, som medbragte de dødes ånder, og hun så sin fader vinke ad hende inde fra bredden, og sine brødre, der så på hende med rynkede pander.

Mens alt dette stod på, nærmede de sig land. Hendes båd blev fortøjet i en lille bugt, og Constance stod ud på bredden. Nu rystede hun over det hele, og var næsten ved at give efter for

Manons bønner om at vende hjem, lige indtil den mindre kløgtige tjenestepige kom til at nævne kongens og de Vaudemonts navne, og det svar, der skulle gives den efterfølgende dag. Hvilket svar skulle det blive, hvis hun nu veg tilbage for sit forehavende?

Hun skyndte sig op over flodbreddens løse jord, og gik videre langs kanten, indtil de kom til et fremspring, som hang ud over vandet. Et lille kapel lå i nærheden. Med rystende hænder tog grevinden nøglen frem og låste døren op. De gik ind. Der var mørkt – bortset fra en lille lampe, der flakkede i vinden, og kastede et usikkert lys på St. Catherines skikkelse. De to kvinder knælede og bad; rejste sig så – med munter stemme bød grevinden sin tjenestepige en god nat. Hun låste en lille, lav jerndør op. Den førte ind til en smal hule. Man kunne høre vandet bruse nedefra.

"Du må ikke komme med, min stakkels Manon," sagde Constance, – "og det ønsker du vist heller ikke, – dette eventyr er for mig alene."

Det var ikke ganske rimeligt at lade den bævende tjenestepige alene tilbage i kapellet; hun, som hverken blev drevet af håb eller frygt, kærlighed eller sorg; men dengang måtte tjenestefolk som oftest være de underordnede soldater i hæren, eller herskabets forsøgsdyr, til liden berømmelse for dem selv. Desuden måtte Manon vel være sikker, så længe hun stod på hellig grund. I mellemtiden famlede grevinden sig frem i mørket gennem den smalle, bugtede gang. Endelig syntes hun at se lys. Hun nåede frem til en åben hule i siden af klippen, som hang ud over floden og det brusende vand dernede. Hun så ud i natten. Loires vande løb afsted, som de altid har gjort det –

stadigt skiftende og dog de samme; himlen var overtrukket med tykke skyer; og vinden susede i træerne så sørgmodigt og skæbnesvangert som blæste den hen over en morders grav. Constance fik gåsehud, da hun så på sit leje – et smalt fremspring af jord med en stor sten på den yderste kant. Hun tog sin kappe af – for således var en af dette trylleris betingelser – hun bøjede hovedet, og løsnede sit lange hår, hun afførte sig sine sko og således, nu fuldstændig rede til at lide mest muligt under nattekuldens indflydelse, lagde hun sig på det smalle leje, som lige akkurat var for lille til hende, og hvorfra hun kunne styrte ned i de kolde vandmasser nedenunder, hvis hun skulle falde i søvn.

Til at begynde med syntes det hende, som om hun aldrig mere ville kunne sove. At blæsten og hendes livsfarlige opholdssted skulle holde hendes øjenlåg åbne, var vel i og for sig ikke så mærkeligt. Men efterhånden henfaldt hun i drømmerier så blide og trøsterige, som man blot kunne ønske sig, og gradvist blev hendes sanser uklare: Nu var hun på St. Catherines seng – Loire strømmede forbi dernede, og vinden susede omkring hende – og nu – åh, hvor? Hvilke drømme ville helgenen give hende; ville de drive hende til sort fortvivlelse, eller ville de gøre hende lykkelig for evigt?

Under den forrevne klippe, ved det mørke vand, vågede en anden, som frygtede tusinde ting og næppe turde håbe. Han havde håbet at komme før grevinden på hendes vej, men da han følte, at han alligevel næppe ville være velkommen, havde han i åndeløs hast og med dæmpede årer overhalet Constances båd med sin egen, uden så meget som at dreje hovedet af angst for vække hendes vrede, og uden at tage sig af hendes ordrer om at

komme tilbage. Han havde set hende komme ud fra gangen, og gyste, da hun lænede sig ud fra klippen. Han så hende gå frem, klædt i hvidt; han kunne skimte hende, som hun lå der på kanten af fremspringet deroppe. Hvilken vågenat de to elskende holdt! – hun hengivet til syner, han i visheden – og denne vished fik hans bryst til at skælve af talrige, sælsomme følelser – om, at kærlighed, kærlighed til ham, havde ført hende til dette livsfarlige leje, og at mens naturens vrede omgav hende i enhver tænkelig skikkelse, levede hun kun for en lillebitte stemme, der tilhviskede hendes hjerte den drøm, der skulle afgøre deres skæbner. Måske sov hun – men han var vågen og holdt vagt; og natten gik sin gang, mens han sad i sin båd, nu bedende, nu sønderrevet af skiftende håb og frygt; med øjnene fast rettet mod den sovende deroppe.

Morgen – var det morgenen, der nu kæmpede sig frem på himlen? Ville morgenen nogensinde komme for at vække hende? Og hvilke drømme om medgang eller modgang havde behersket hendes søvn? Gaspar blev utålmodig. Han bød sine roere at vente, og løb frem i den hensigt at bestige fremspringet. Forgæves gjorde de det farlige, nej, det umulige, ved forehavendet gældende for ham, men han klyngede sig til den ujævne klippeside, og fandt fodfæste, hvor intet fodfæste tilsyneladende var at finde. Der var ikke særlig højt op, faren ved St. Catherines Seng ligger i sandsynligheden for, at den, der sover i så smal en seng, vil falde ned i floden derunder. Gaspar kæmpede sig videre op ad den stejle klippe, og nåede endelig rødderne fra et træ, der voksede nær toppen. Hjulpet af disse rødder fik han fodfæste på den yderste kant af afsatsen, nær stenpuden, hvor hans elskedes hoved lå utildækket. Hendes

hænder var foldet over brystet, det mørke hår svøbte sig om hendes hals og kærtegnede hendes kind, hendes ansigt var afklaret: Søvnen i al dens uskyld og hjælpeløshed havde overvældet hende, alle de vilde følelser var dæmpet, og hendes bryst hævedes og sænkedes af hendes regelmæssige åndedræt. Han kunne se hendes hjerte slå, mens det løftede hendes smukke hænder, der lå foldet over det. Ingen statue hugget i marmor kunne være blot halvt så skøn, og i denne uovertrufne skikkelse boede en sjæl så tro, så blid, så selvopofrende og hengiven, som nogensinde havde varmet et menneskes bryst.

Gaspar betragtede hende med dyb hengivenhed, og hans håb fik ny næring af hendes englelignende ro. Et smil kransede hendes læber, og han smilede uvilkårligt også, mens han hilste det gode tegn; da pludseligt hendes kinder blussede, hendes bryst hævede sig, en tåre stjal sig vej gennem hendes mørke øjenvipper, og så kom en hel strøm, idet hun rejste sig halvt med råbet:

"Nej! – Han skal ikke dø! – Jeg vil løse hans lænker! – Jeg vil redde ham!"

Gaspars hånd var der og reddede hendes lette skikkelse fra at falde ud af det livsfarlige leje. Hun åbnede øjnene og så sin elsker, som havde våget over hendes drømme, og som havde frelst hende.

Manon havde også sovet godt, hvad enten hun så havde drømt eller ej, og blev overrasket over, at hun vågnede omgivet af en menneskemængde. Det lille afsides kapel var nu behængt med gobeliner, alteret prydet med gyldne bægre – præsten forrettede sin messe for en stor mængde knælende riddere.

Manon så, at kong Henrik var der; hun så efter en anden, som hun dog ikke fandt. Da åbnede jerndøren til hulen sig, og Gaspar de Vaudemont kom ud med Constances skønne skikkelse ved hånden. Hun gik, i sin hvide kjortel og med det mørke hår i uorden, med et ansigt, hvori smil og rødmen stredes med dybere følelser, hen mod alteret og dér, knælende ved sin elskedes side, gav hun de løfter, der forenede dem for altid.

Det varede længe, før Gaspar kunne få sin kone til at afsløre indholdet af sin drøm. På trods af den lykke, hun nu nød, var det en lidelse for hende at se tilbage på de dage, da hun anså kærligheden for en forbrydelse, og enhver begivenhed, der havde forbindelse til dengang syntes hende forfærdelig.

"Mange syner," sagde hun, "havde jeg den nat." Hun havde set sin fader og sine brødre i Paradis; hun havde set Gaspar kæmpe sejrrigt blandt de vantro; hun havde set ham ved kong Henriks hof, begunstiget og elsket; og sig selv – snart hensygnende i et kloster, nu som brud, så taknemmelig mod Himlen for de mange velsignelser, hun havde fået, dernæst grædende de trøstesløse dage væk – indtil hun pludselig mente sig i Palæstina, og helgenen, St. Catherine selv, førte hende uset gennem de vantros by. Hun kom ind i et palads og så de vantro fejre deres sejr; derpå gik de ned i kældrene under paladset, famlede sig vej gennem fugtige hvælvinger og lavloftede, mugbegroede passager, til en celle, der var mørkere og mere forfærdelig end de øvrige. På gulvet lå en skikkelse med smudsigt, laset tøj, uredt hår og et vildtvoksende, filtret skæg. Hans kind var udtæret og tynd, hans øjne havde mistet deres

ild, hans legeme var kun et skelet, lænkerne hang løst på de kødløse knogler.

"Og var det så min fremtoning i denne tiltalende tilstand og smukke klædning, der blødgjorde min Constances hårde hjerte?" spurgte Gaspar, smilende ved dette billede, som nu aldrig ville blive virkelighed.

"På en vis måde," svarede Constance, "for mit hjerte hviskede til mig, at det var min skyld; og hvem kunne vel kalde det liv tilbage, der var ved at ebbe ud i dine årer – hvem skulle kunne genskabe, andre end ødelæggeren selv? Mit hjerte følte aldrig for min levende, lykkelige ridder, som det gjorde for denne ødelagte skikkelse som den lå i mine nattesyner, for mine fødder. Et slør faldt fra mine øjne, mørket blev splittet foran mig. Jeg troede for første gang at vide, hvad liv og død var. Budskabet til mig var, at det at gøre de levende lykkelige ikke var den samme sag som at såre de døde; og jeg mærkede hvor ond og forfængelig dén falske tro var, som gjorde hadet og fjendskabet til noget ædelt og godt. Du skulle ikke dø, jeg ville løse dine lænker og frelse dig, og byde dig at leve for min kærlighed. Jeg sprang fremad mod dig, og den død, jeg reddede dig fra, skulle i stedet blive min, – og da, netop da jeg for første gang følte livets sande værdi, da var din arm der til at redde mig, din kære stemme til at byde mig at være velsignet for altid."

Den Dødelige Udødelige

16. juli 1833. – Dette er en mindeværdig dag for mig, for i dag har jeg udstået mit tre hundrede og treogtyvende år!

Den Evige Jøde? – bestemt ikke. Mere end atten århundreder er passeret forbi *ham*. I sammenligning med ham er jeg en meget ung Udødelig.

Men er jeg da, "udødelig"? Det er et spørgsmål, jeg har stillet mig selv både dag og nat i nu tre hundrede og tre år, og jeg er stadig ikke i stand til at besvare det. Netop på denne dag har jeg opdaget et gråt hår mellem mine brune lokker – et sikkert tegn på forfald. Men det kan lige så godt have ligget gemt deroppe i tre hundrede år – man har jo hørt om folk, der er blevet fuldstændig hvidhårede, før de fyldte tyve.

Jeg vil nu fortælle min historie, og min læser vil dømme for mig. Jeg vil fortælle min historie, og dermed kunne fordrive nogle få timer af en lang evighed, der efterhånden er blevet mig så brydsom. *For evigt!* Kan det virkelig være rigtigt? At leve for evigt! Jeg har hørt om trolddom, hvormed ofrene blev kastet i en dyb søvn, for at vågne efter hundrede år, så friske og veludhvilede som nogen sinde: Jeg har hørt om Syvsoverne – at være udødelig på denne måde ville ikke være en sådan byrde; men åh! tyngden af en tid, der aldrig har en ende – den langsommelige følge af time efter time i en uendelighed! Hvor lykkelig var ikke den sagnomspundne Nourjahad! – Men nu til min fortælling.

Hele verden har hørt om Cornelius Agrippa. Hans minde er lige så udødeligt, som hans kunst har gjort mig. Hele verden har tillige hørt om hans elev, som uafvidende påkaldte den rædsomme djævel, mens mesteren var borte, og blev ødelagt af ham. Historien, sand eller falsk, om denne ulykke påførte den bekendte filosof mange ubehageligheder. Alle hans elever forlod ham straks – hans tjenestefolk forsvandt. Han havde ingen hos sig til at lægge på hans evigt brændende ild, mens han sov, eller til at holde øje med de skiftende farver i hans lægemidler, mens han selv studerede. Det ene eksperiment efter det andet fejlede, fordi ét par hænder var utilstrækkelige til at færdiggøre dem: Mørkets ånder lo ad ham, fordi han ikke var i stand til at holde blot en eneste dødelig sjæl i sin tjeneste.

Jeg var dengang meget ung – meget fattig – og meget forelsket. Jeg havde været Cornelius' elev i omkring et år, men var dog fraværende på det tidspunkt, hvor ulykken indtraf. Da jeg kom tilbage, bad mine venner mig indtrængende om ikke at vende tilbage til alkymisten. Jeg skælvede, da jeg hørte hvilken skrækindjagende historie, de havde at fortælle; jeg havde ikke yderligere advarsel behov, og da Cornelius kom til mig og tilbød mig en pung fyldt med guld for at blive hos ham, følte jeg det, som om selveste Satan fristede mig. Mine tænder klaprede – mit hår rejste sig – jeg flygtede bort så hurtigt mine rystende knæ tillod mig det.

Mine vaklende skridt bragte mig til det sted, hvortil de havde været draget hver eneste aften i de sidste to år – en blidt boblende kilde med rent vand, ved siden af hvilken en mørkhåret pige dvælede, hvis strålende øjne var rettet mod den sti, jeg havde fået for vane at betræde hver aften. Jeg kan ikke

erindre noget tidspunkt, hvor jeg ikke elskede Bertha; vi havde været naboer og legekammerater siden barndommen – hendes forældre var, ligesom mine, fra beskedne, men respektable, kår – vor gensidige sympati havde altid været dem en kilde til glæde. Så, i løbet af én kort, hæslig time, rev en ondartet feber både hendes fader og hendes moder bort, og Bertha var forældreløs. Hun kunne have fundet et hjem under mine forældres tag, men uheldigvis ønskede den gamle frue på slottet i nærheden – rig, barnløs og ensom som hun var – at adoptere hende.

Fra dette tidspunkt gik Bertha klædt i silke – boede i et marmorpalads – og man anså hende for at være i højeste grad tilsmilet af lykken. Men selv i disse nye omstændigheder, med sine nye venner, forblev Bertha tro mod en ven fra hendes mere beskedne fortid; hun besøgte ofte min faders hytte, og da dette blev hende forbudt, strejfede hun om i den nærliggende skov og mødte mig her dette skyggefulde kildevæld.

Hun erklærede ofte for mig, at hun ikke havde nogen forpligtelser mod sin nye beskytterinde, der i hellighed kunne lignes ved det bånd, der bandt os sammen. Men jeg var dog stadig for fattig til at gifte mig med hende, og hun blev træt af at lade sig pine for min skyld. Hun besad en overlegen, men utålmodig ånd, og blev vred over de forhindringer, der stod i vejen for vor forening. Vi mødtes nu atter efter at have været adskilt ved min bortrejse, og hun havde været omringet af bejlere i mit fravær; hun klagede sig bitterligt og bebrejdede mig ligefrem min fattigdom. Jeg svarede hende noget overilet: "Jeg er ærlig, skønt jeg er fattig! – var jeg ikke det, skulle jeg snart blive rig!"

Dette udbrud fik tusind spørgsmål til at rejse sig. Jeg var bange for at skræmme hende ved at indrømme sandheden, men hun trak den ud af mig; derpå sagde hun med et foragteligt blik: "Du påstår, at du elsker mig, og dog frygter du at stå ansigt til ansigt med Djævelen for min skyld!"

Jeg forsvarede mig med, at jeg blot havde frygtet at fornærme hende – men hun dvælede ved størrelsen af den belønning, der ville tilfalde mig. Således tilskyndet – ved at blive skammet ud af hende – ledet af kærlighed og håb, leende ad min tidligere frygt, med hastige trin og et let hjerte, gik jeg tilbage for at gå ind på alkymistens tilbud, og blev straks indsat i mit embede. Et år gik. Jeg kom i besiddelse af en ikke ganske ubetydelig sum penge. Den daglige rutine havde efterhånden fordrevet min frygt. På trods af den største årvågenhed havde jeg aldrig opdaget noget som helst spor efter en kløvet fod; ej heller blev den stadige stilhed i vor bolig nogensinde forstyrret af dæmoniske hyl. Jeg fortsatte mine stjålne møder med Bertha, og håbet spirede i mig – håb – men ikke en fuldkommen glæde; for Bertha mente at kærlighed og sikkerhed var hinandens fjender, og hun fandt sin fornøjelse ved at sætte dem op mod hinanden i mit bryst. Skønt hun var trofast i sit inderste hjerte, var hun også noget af en kokette i sin opførsel, og jeg var jaloux som en tyrk. Hun drillede mig på tusinde måder, men ville aldrig indrømme, at hun selv kunne have fejl. Hun kunne drive mig til vanvid af vrede, og derefter tvinge mig til at bede hende om forladelse. Når hun fra tid til anden fandt, at jeg ikke var hende tilstrækkelig underdanig, fortalte hun en historie om en rival, som hendes beskytterinde favoriserede. Hun var omgivet af silkeklædte ynglinge – rige og muntre – hvilken chance havde

den kedsommeligt klædte elev af Cornelius i sammenligning med disse?

Ved én lejlighed gjorde filosoffen så store krav på min tid, at jeg ikke kunne møde hende, som jeg plejede. Han var i gang med et større arbejde, og jeg blev tvunget til at blive, dag og nat, for at holde ilden vedlige og overvåge hans kemiske opstillinger. Bertha ventede forgæves på mig ved kildevældet. Hendes arrogante væsen kogte ved denne forbigåelse; og da det endelig lykkedes mig at snige mig ud i nogle af de få minutter, det var mig tilladt at sove, i håb om at blive trøstet af hende, modtog hun mig i stedet med foragt, sendte mig bort med hånlige miner, og svor, at ingen mand ville få hendes hånd, med mindre han var i stand til at være to steder på samme tid for hendes skyld. Hun ville have hævn! – og det fik hun. Fra mit lurvede kvarter hørte jeg, at hun havde været på jagt sammen med Albert Hoffer. Albert Hoffer var vellidt af hendes beskytterinde, og de tre passerede forbi mit vindue, den ene efter den anden. Det forekom mig, at jeg hørte dem nævne mit navn – det blev efterfulgt af en spotsk latter, samtidig med at hendes mørke øjne så hånligt i retning af min bolig.

Jalousien, i al dens giftighed – og al dens jammer – spirede i mit bryst. Snart fældede jeg rivende strømme af tårer ved tanken om aldrig at skulle kunne kalde hende min, snart nedbad jeg alverdens forbandelser over hendes ubestandighed. Men jeg var stadig tvunget til at passe alkymistens ild, og stadig tvunget til at iagttage forandringerne i hans uforståelige blandinger.

Cornelius havde våget i tre dage og nætter uden at lukke et øje. Fremskridtene i hans kolber skete langsommere, end han

forventede; på trods af hans uro tyngede søvnen mere og mere hans øjne. Igen og igen rystede han sløvheden af sig med en overmenneskelig kraft; igen og igen betog den ham hans sanser. Han så bekymret på sine digler. "Endnu ikke rede," mumlede han; "skal der gå endnu en nat, før arbejdet er færdigt? Winzy, du må våge – du er trofast – du har sovet, min dreng – du sov sidste nat. Se på den glasbeholder. Væsken, den indeholder, er en blid rosa farve; i samme øjeblik, den begynder at ændre farve, skal du vække mig – indtil da kan jeg lukke mine øjne. Den vil først blive hvid, så begynder den at udsende gyldne glimt; men du må ikke vente så længe; når den rosa farve svinder, skal du vække mig." Jeg kunne næppe høre de sidste ord, som han mumlede næsten i søvne. Og selv da gav han ikke fuldstændig efter for naturen. "Winzy, min dreng," sagde han atter, "rør ikke ved kolben – før den ikke til dine læber; det er en trylledrik – en drik, der kurerer for kærlighed; du vil ikke ønske at holde op med at elske din Bertha – så drik den ikke!"

Og så sov han. Hans ærværdige hoved sank ned på brystet, og jeg kunne knap høre hans regelmæssige åndedrag. I nogle få minutter iagttog jeg kolben – den rosa farve forblev uændret. Så begyndte mine tanker at vandre – de besøgte kilden, og dvælede ved tusinde dejlige øjeblikke, som aldrig ville blive gentaget – aldrig! Kvælerslanger og giftsnoge slyngede sig om mit hjerte, idet ordet "Aldrig!" halvt forlod mine læber. Falske tøs! Falsk og ondsindet! Aldrig igen ville hun smile til mig på den måde, hun havde smilet til Albert den aften. Værdiløse, afskyelige kvinde! Men jeg ville ikke forblive uhævnet – hun skulle se Albert udånde ved sin fod – hun skulle dø for min hævnende hånd. Hun havde smilet hånligt og triumferende til

mig – hun kendte min elendighed og sin egen magt. Men hvilken magt havde hun da? – magten til at opildne mit had – min overvældende foragt – min – åh, hvad som helst, undtagen ligegyldighed! Kunne jeg opnå dette – kunne jeg se på hende med ligegyldige øjne, overføre min ubesvarede kærlighed til en, der var smukkere og mere trofast, dét ville i sandhed være en sejr!

Et lysglimt fo'r forbi mine øjne. Jeg havde glemt mesterens bryg; jeg stirrede på det i undren: Glimt af overvældende skønhed, lysere end dem, en diamant udsender, når solens stråler rammer den, udsendtes fra overfladen af væsken; en vidunderlig og velgørende duft overvældede mine sanser; kolben syntes at være en glødende, levende sfære, smuk at se til, og overordentlig fristende at smage. Min første instinktive tanke var: "Jeg vil – jeg må drikke!" Jeg løftede kolben til mine læber. "Dette vil helbrede mig for kærligheden – for pinslerne!" Jeg havde allerede drukket halvdelen af den mest vidunderlige drik, der nogensinde har berørt noget menneskes gane, da filosoffen bevægede sig. Jeg fo'r sammen – jeg tabte glasset – væsken flammede op og løb glimtende over gulvet; jeg følte Cornelius gribe efter min strube, idet han skreg højt, "Ulykkelige! Du har ødelagt mit livsværk!"

Filosoffen var fuldstændig uvidende om, at jeg havde drukket noget af hans eliksir. Han mente, og jeg bekræftede det ved min tavshed, at jeg havde løftet beholderen af ren og skær nysgerrighed, og ladet den falde af angst over dens lysskær og de intense glimt, den gav fra sig. Jeg fortalte ham aldrig sandheden. Ilden fra drikken blev slukket – duften døde hen –

han blev rolig, således som en sand filosof bør være det selv under de hårdeste prøvelser, og sendte mig bort for at sove.

Jeg skal ikke forsøge at beskrive den herlige, lyksalige søvn, som min sjæl badede sig i de resterende timer af denne mindeværdige nat. Ord ville blot kunne give en svag og overfladisk afglans af min nydelse, eller den glæde, jeg følte i mit bryst, da jeg vågnede. Jeg svævede over jorden – mine tanker var i Himlen. Jorden var som Himlen, og min arvelod var en bedøvende henrykkelse derover. "Således er det at være helbredt for kærlighed," tænkte jeg; "jeg vil besøge Bertha i dag, og hun vil finde sin elsker kold og hensynsløs: Alt for fornøjet til at udvise foragt, og alligevel så fuldstændig ligegyldig over for hende!"

Timerne dansede bort. Filosoffen, der var sikker på, at han, når det var lykkedes for ham én gang, skulle kunne have held med sig igen, begyndte at blande den samme drik endnu en gang. Han havde låst sig inde med sine bøger og droger, og jeg kunne tage en fridag. Jeg klædte mig omhyggeligt på; jeg kikkede i et gammelt, men blankpoleret skjold, der tjente mig til spejl; det syntes mig som mit gode udseende var blevet yderligere forbedret. Jeg skyndte mig uden for bygrænsen, min sjæl flød over af glæde, og omkring mig var himlens og jordens hele skønhed. Jeg rettede mine skridt mod slottet – jeg kunne skue dets stolte spir med let hjerte, for jeg var helbredt for min kærlighed. Min Bertha så mig på lang afstand, idet jeg kom op ad vejen. Jeg ved ikke, hvilken pludselig indskydelse, der opstod i hendes bryst, men idet hun så mig, løb hun med lette spring som en dåkalv ned ad marmortrinene, og ilede mig i møde. Men jeg var også blevet opdaget af en anden. Den gamle,

højvelbårne kone, som kaldte sig hendes velgørerinde, men som var hendes tyran, havde også set mig; hun humpede stønnende op ad afsatsen; en page, der var lige så grim som hende selv, bar hendes slæb og viftede hende, mens hun hastede afsted, og standsede min smukke pige med et "Hov, hov, min kække frøken! hvorhen i denne hast? Tilbage i buret – der er høge i luften!"

Bertha slog hænderne sammen – hendes øjne var endnu rettet mod min skikkelse, der stadig kom nærmere. Jeg så den styrkeprøve, der fandt sted. Hvor jeg afskyede den gamle kælling, der bremsede min Berthas blødgjorte hjertes venlige følelser. Hidtil havde min respekt for hendes position fået mig til at undgå slottets herskerinde; nu foragtede jeg den slags ligegyldige hensyn. Jeg var helbredt for kærlighed, og stod over enhver menneskelig frygt; jeg hastede fremad og nåede snart forpladsen. Hvor yndig Bertha så ud! hendes øjne slog lyn, hendes kinder glødede af utålmodighed og vrede, hun var tusinde gange mere yndefuld og charmerende end nogensinde før – jeg elskede ikke mere – åh! nej, jeg beundrede – tilbad – forgudede hende!

Hun var denne morgen blevet plaget, mere vedholdende end sædvanligt, for at give sit samtykke til straks at indgå ægteskab med min rival. Hun blev bebrejdet den opmuntring hun havde givet ham – hun blev truet med at blive smidt på porten i vanære og skam. Hendes stolte ånd væbnede sig mod truslen; men da hun huskede på den hån, hun havde overøst mig med, og hvordan hun – måske – på denne måde havde mistet én, som hun nu fandt var hendes eneste ven, græd hun af anger og vrede. Det var i dette øjeblik, jeg viste mig. "Åh, Winzy!" udbrød

hun, "før mig til din moders hytte; lad mig hastigt forlade den afskyelige overdådighed og elendigheden i denne adelige bolig – før mig til fattigdom og lykke."

Jeg omfavnede hende inderligt. Den gamle dame var målløs af raseri, og skældsordene begyndte først af vælde ud af hende, da vi var godt på vej til den hytte, der var mit fødested. Min moder modtog den smukke flygtning, undsluppet fra et gyldent bur til naturen og friheden, med ømhed og glæde; min fader, der elskede hende, hilste hende hjerteligt; det var en glædesdag, der ikke behøvede alkymistens himmelske drik for at jeg kunne bade mig i fryd.

Ikke længe efter denne begivenhedsrige dag blev jeg Berthas ægtemand. Jeg ophørte med at være elev af Cornelius, men var fortsat hans ven. Jeg følte mig altid taknemmelig mod ham for, uden at vide det, at have givet mig hin herlige mundfuld af en guddommelig eliksir, som, i stedet for at helbrede mig for min kærlighed (en sølle kur! ensomhed og glædesløshed som middel mod lidelser, der synes at være velsignede i erindringen), havde indgivet mig mod og beslutsomhed, og således vundet mig en uvurderlig skat i min Bertha.

Jeg genkaldte mig ofte med undren den tid med dens trancelignende beruselse. Cornelius' drik havde ikke opfyldt det formål, han forsikrede mig om, at den var fremstillet til, men dens virkninger var stærkere og lykkeligere end ord kan udtrykke det.

De var gradvist døet hen, men de tog sig tid til det – og malede livet i pragtfulde farver. Bertha undrede sig ofte over mit hjertes lethed og min usædvanlige munterhed; for tidligere havde jeg været temmelig alvorlig, ja, ligefrem sørgmodig af

natur. Hun elskede mig så meget desto mere for mit muntre humør, og vore dage blev båret frem på glædens vinger.

Fem år efter blev jeg pludselig kaldt til den døende Cornelius' leje. Han havde sendt bud efter mig i al hast, udbad sig min øjeblikkelige tilstedeværelse. Jeg fandt ham liggende udstrakt på sit halmleje, afkræftet til døden; alt hvad der var tilbage af liv var i hans gennemtrængende blik, og de var stift rettet mod en glasbeholder, fuld af en lyserød væske.

"Se," sagde han med brudt og indadvendt stemme, "forfængeligheden i et menneskes ønsker. Endnu en gang er mine forhåbninger ved at krones med held, endnu en gang er de lagt øde. Se på denne væske – du husker, at jeg for fem år siden havde tilberedt den samme, med samme held; – dengang som nu tørstede mine læber efter den udødelige eliksir – du tog den fra mig! og nu er det for sent."

Han talte med noget besvær, og faldt tilbage på sin pude. Jeg kunne ikke lade være med at spørge: "Hvordan, højt ærede mester, kan en kur mod kærlighed bringe dig tilbage til livet?"

Et svagt smil gled over hans ansigt, idet jeg lyttede alvorligt til hans næsten uhørlige svar. "En kur mod kærlighed – og alt andet – Det Evige Livs Eliksir. Åh! hvis jeg blot kunne drikke nu, ville jeg leve for altid!"

Mens han talte, kom der et gyldent glimt fra væsken; en duft, jeg kun alt for godt huskede, blandede sig med luften; han rejste sig, så svag han end var – på mirakuløs vis syntes hans skikkelse at genvinde sin styrke – han strakte hånden frem – en høj eksplosion fik mig til at fare sammen – en stråle af ild stod op fra eliksiren, og glasbeholderen, den var indeholdt i, blev rystet til atomer! Jeg vendte mig og så på filosoffen; han var

faldet tilbage på sit leje – hans øjne var glasagtige – hans træk stivnede – han var død!

Men jeg levede, og jeg skulle altså leve for evigt. Således havde den uheldige alkymist sagt, og i nogle dage derefter troede jeg på hans ord. Jeg huskede den strålende fuldskab, der havde efterfulgt min stjålne mundfuld. Jeg tænkte over den forandring, jeg havde følt i min krop – i selve sjælen. Den springende elasticitet i den første – den flydende lethed af den anden. Jeg undersøgte mig selv nøje i et spejl, og kunne ikke opdage nogle forandringer i mine træk i løbet af de forgangne fem år. Jeg huskede den herlige driks strålende farver og velgørende duft – så værdig, så passende til den gave, den kunne give – jeg var altså – UDØDELIG!

Et par dage efter lo jeg ad min egen godtroenhed. Det gamle ord om, at "en profet tages mindst alvorligt i sit eget land", var sandt, for så vidt angik forholdet mellem mig og min afdøde mester. Jeg elskede ham som menneske – jeg respekterede ham som den vismand, han var – men jeg kunne ikke acceptere, at han skulle kunne beherske mørkets magter, og lo ad den overtroiske frygt, som den gemene hob betragtede ham med. Han var en viis filosof, men havde ikke omgang med andre ånder end de, der var iklædt kød og blod. Hans videnskab var enkel og menneskelig; og menneskelig videnskab kunne aldrig – overbeviste jeg mig selv om – besejre naturlovene så vidt, at den kunne indespærre sjælen for altid i dens kødelige hylster. Cornelius havde brygget en sjælsforfriskende drik – mere berusende end vin – sødere og mere velduftende end nogen frugt; den havde antagelig stærke medicinske egenskaber, gav glæde til hjertet og kraft til trætte lemmer; men dens virkning

ville forsvinde; den var allerede ved at mindskes i min krop. Jeg var heldig, at jeg således havde kunnet indtage et godt helbred og et glad sind, og måske også et langt liv fra min mesters hænder; men dér endte også mit held: Lang levetid gav en betydelig forskel i forhold til udødelighed.

Jeg troede dette i mange år. Somme tider fo'r dog en tanke gennem mig – var alkymisten blevet bedraget? Men min sædvanemæssige tro var, at jeg ville møde den samme skæbne som ethvert barn af Adam til den fastsatte tid – måske lidt sent, men stadig inden for en naturlig årrække. Og dog var det sikkert, at jeg beholdt et vidunderlig ungdommeligt udseende. Man lo ad min forfængelighed – jeg så mig temmelig ofte i spejlet, men jeg så forgæves – min pande var fri for rynker – mine kinder – mine øjne – hele min person fortsatte med at se ud som den gjorde i mit tyvende år.

Jeg var bekymret. Jeg så på Berthas falmede skønhed – jeg så efterhånden mest ud til at være hendes søn. Gradvist begyndte vore naboer at gøre lignende iagttagelser, og jeg fandt ud af, at jeg gik under navnet Den forheksede Student. Selv Bertha blev urolig. Hun blev misundelig og vranten, og endelig begyndte hun at udspørge mig. Vi havde ingen børn, vi var alt nok for hinanden; og selv om hendes livlige væsen med alderen mere og mere blev til noget, der mere var beslægtet med arrigskab, og hendes skønhed falmede, elskede jeg hende i mit hjerte som den kvinde jeg havde tilbedt, den ægteviv jeg havde søgt og vundet i en så fuldstændig kærlighed.

Til sidst blev vort forhold dog utåleligt. Bertha var halvtreds – jeg var tyve år gammel. Jeg havde, med skam at melde, til en vis grad tillagt mig vaner, der hørte en mere moden alder til; jeg

blandede mig ikke mere i dansen med de unge og muntre, men mit hjerte var hos dem, skønt jeg holdt mine fødder i ro; og jeg gjorde en sørgelig figur blandt landsbyens nestorer.

Men før den tid, jeg her omtaler, indtraf, skete der ændringer – vi blev almindeligt undgået; vi havde ry for – i det mindste jeg – at have opretholdt forbindelse med nogle af min tidligere mesters formodede venner. Stakkels Bertha blev ynket, men ikke desto mindre svigtet. Mig så man på med rædsel og afsky.

Hvad kunne der gøres? Vi sad foran ilden ved vintertide – fattigdommen var blevet mærkbar, for der var ingen, der ville købe noget, der kom fra min gård; ofte var jeg tvunget til at rejse tyve mil bort, til et sted, hvor jeg ikke var kendt, for kunne afsætte vore varer. Ganske vist havde vi lagt lidt til side til dårlige tider – de tider var indtruffet nu.

Vi sad foran vor ensomme arne – ynglingen med det gammelmodige hjerte og hans antikverede hustru. Atter insisterede Bertha på at få sandheden at vide; hun gentog alt, hvad hun nogen sinde havde hørt om mig, og tilføjede sine egne iagttagelser. Hun bønfaldt mig om at gøre mig fri af trolddommen; hun beskrev for mig, hvor langt mere klædeligt det ville være med gråt hår fremfor mine brune lokker; hun gjorde lange udredninger om ærbødighed og respekt for alderdommen – hvor ville det ikke være at foretrække frem for den smule hensyn, man tog til børn: Hvor kunne jeg tro, at denne usle gave i form af ungdom og smukt udseende opvejede vanære, had og foragt? Ja, måske vil jeg til sidst blive brændt som kyndig udi den sorte magi, mens hun, som jeg ikke havde fundet for godt at meddele noget af min gode lykke, ville blive stenet som min medvider. Endelig mente hun, at jeg skulle dele

min hemmelighed med hende, og skænke hende de samme fordele, jeg selv nød, ellers ville hun angive mig – og så brast hun i tårer.

Således belejret forekom det mig bedst at fortælle hende sandheden. Jeg afslørede den så blidt, det var mig muligt, og talte kun om et meget langt liv, ikke om udødelighed – hvilken fremstilling i øvrigt også passede bedst til mine egene forestillinger. Da jeg var færdig, rejste jeg mig og sagde:

"Og nu, min egen Bertha, vil du angive din ungdoms elskede? – Det ved jeg, du ikke vil. Men det er for hårdt for dig, min stakkels hustru, om du skulle lide under mit uheld og Cornelius' forbandede kunster. Jeg vil forlade dig – du har rigdomme nok, og vennerne vil komme igen, når jeg forsvinder. Jeg vil gå; så ung jeg ser ud, og så stærk jeg er, kan jeg arbejde og tjene mit brød blandt fremmede, umistænkt og ugenkendt. Jeg elskede dig som ung; Gud skal være mit vidne, at jeg ikke ville forlade dig i alderdommen, hvis ikke din sikkerhed og lykke afhang af det."

Jeg tog min hue og gik mod døren; et øjeblik efter var Berthas arme om min hals og hendes læber presset mod mine. "Nej, min husbond, min Winzy," sagde hun, "du skal ikke gå alene – tag mig med dig; vi vil forlade dette sted, og, som du siger, blandt fremmede vil vi ikke blive mistænkt, og således være sikre. Jeg er ikke så gammel, at jeg vil være dig til skam, min Winzy; og jeg tror trolddommen snart vil tage af, og ved Guds nåde vil du snart komme til at se ældre ud, således som det er passende; du må ikke forlade mig."

Jeg gengældte hendes omfavnelse af mit fulde hjerte. "Jeg ønsker det ikke, min Bertha, og havde det ikke været for din

skyld, ville jeg aldrig være kommet på den tanke. Jeg vil være din trofaste husbond, så længe jeg har dig, og gøre min pligt mod dig til det sidste."

Næste dag forberedte vi i hemmelighed vor afrejse. Vi var tvunget til at gøre store pekuniære ofre – det var der ikke noget at gøre ved. Vi fremskaffede en sum penge, der var stor nok til i det mindste at kunne underholde os, så længe Bertha levede; og uden at sige farvel til nogen forlod vi vort hjemland for at søge tilflugt i en fjern del af det vestlige Frankrig.

Det var en forfærdelig gerning at fjerne stakkels Bertha fra den landsby, hvor hun var født, fra hendes gamle venner, og til et nyt land, et nyt sprog, nye skikke. Min skæbnes mærkelige hemmelighed gjorde denne flytning til en uvæsentlig ting for mig; men jeg havde dyb medlidenhed med hende, og var glad ved at se, at hun fandt erstatning for sin ulykke i mange forskellige små, tåbelige omstændigheder. Borte fra alle sladdertasker søgte hun at udviske den tydelige forskel i vor alder med tusinde kvindekunster – rouge, ungdommelig påklædning, og en påtaget ungdommelig opførsel. Jeg kunne ikke blive vred – bar jeg måske ikke selv en maske? Hvorfor strides over hendes, blot fordi den var mindre succesrig? Jeg sørgede dybt, når jeg erindrede mig, at dette var min Bertha, som jeg havde elsket så højt, og vundet med sådan bravour – den mørkøjede, mørkhårede pige hvis smil havde en fortryllende bue og hvis skridt var lette som et dåkids – denne krukkede, affekterede, jaloux gamle kvinde. Jeg ville have agtet og æret hendes grå lokker og indtørrede kinder, men dette! – Det var min egen skyld, det vidste jeg nok; men det fik mig ikke til at foragte denne type menneskelig svaghed mindre.

Hendes misundelse sov aldrig. Hendes vigtigste beskæftigelse var at søge efter tegn på, at jeg, på trods af min ydre fremtoning, var ved at blive gammel. Jeg tror virkelig at den stakkels sjæl elskede mig inderst inde, men aldrig har nogen kvinde haft en så pinefuld måde at vise sin kærlighed på. Hun kunne finde rynker i mit ansigt og affældighed ved min gang, skønt jeg sprang ud ad landevejen på den mest ungdommelige måde, som den der så yngst ud blandt tyve ynglinge. Jeg vovede aldrig at tiltale en anden kvinde: Ved en lejlighed købte hun mig en grå paryk, fordi hun mente at den lokale landsbyskønhed så på mig med velvillige øjne. Hun holdt konstant foredrag for sine bekendte om, at selv om jeg så så ung ud, skete der en nedbrydning af mit legeme; og hun forsikrede dem, at det værste symptom på dette i virkeligheden var mit tilsyneladende gode helbred. Min ungdom var en sygdom, sagde hun, og jeg burde altid være forberedt på, om ikke en pludselig og rædselsfuld død, så dog at vågne en morgen med hvidt hår og bøjet under alle tænkelige tegn på min fremskredne alder. Hendes advarsler faldt godt ind med mine egne evindelige spekulationer over min tilstand, og jeg deltog med alvorlig, omend pinefuld, interesse i alt, hvad hendes kvikke hoved og ophidsede forestillingsevne kunne finde på at sige om emnet.

Hvorfor dvæle ved disse detaljer? Vi levede videre i mange, lange år. Bertha blev paralytisk og bundet til sengen: Jeg passede hende som en moder passer sit barn. Hun blev efterhånden temmelig vranten, og kunne kun tale om én ting – hvor længe jeg ville overleve hende. Jeg har altid fundet trøst i visheden om, at jeg gjorde min pligt mod hende til det sidste.

Hun havde været min, dengang vi var unge, og hun var stadig min, nu i alderdommen; og til sidst, da jeg dyngede jord på hendes lig, græd jeg ved at føle, at jeg havde mistet alt, hvad der virkelig bandt mig til menneskeslægten.

Hvor talrige har da ikke mine bekymringer og sorger været siden dengang, hvor få og tomme mine glæder! Jeg vil standse her, på dette sted i min historie – jeg kan ikke fortsætte. En sejler uden ror eller kompas, kastet ud på et stormfuldt hav – en rejsende fortabt på en vidtstrakt hede, uden landemærker eller en stjerne til at lede sig – således har jeg været: Ja endog mere fortabt, mere håbløs end nogen af dem. Et skib, der nærmer sig, et glimt fra en fjern hytte, ville kunne redde dem; men jeg har intet ledefyr undtagen et håb om døden.

Død! Du mystiske, ondt udseende ven af den svage menneskehed! Hvorfor har du udelukket *mig* af alle dødelige fra din beskyttende fold? Åh, hvad ville jeg ikke give for gravens fred! Den dybe stilhed i den jernbundne sarkofag! Den tanke ville ikke ophøre at hjemsøge min hjerne, og mit hjerte slog ikke mere med andre følelser end de, der blot var nye former for sorg!

Er jeg udødelig? Jeg vender tilbage til mit første spørgsmål. For det første, var det ikke mere sandsynligt, at alkymistens bryg indeholdt lang levetid frem for evigt liv? Således håber jeg det er. Og man må erindre sig, at jeg kun drak halvdelen af den drik, han havde fremstillet. Skulle det hele ikke være nødvendigt for at fuldbyrde trolddommen? At have drukket halvdelen af Det evige Livs Eliksir kan kun være at blive halvvejs udødelig – min evighed er således begrænset og for intet at regne.

Men alligevel, hvem kan beregne hvor mange år, halvdelen af evigheden er? Jeg har ofte prøvet at forestille mig, efter hvilke regler det uendelige kan deles. Af og til synes det mig, at alderen vinder ind på mig. Ét gråt hår har jeg fundet. Fjols! Klager jeg mig? Ja, for frygten for alderdom og død kryber ofte iskoldt om mit hjerte; og jo længere jeg lever, jo mere frygter jeg døden, samtidig med at jeg afskyr livet. En sådan gåde er mennesket – født til at dø – når det kæmper, som jeg gør, mod naturens vedtagne love.

Var det ikke for denne følelsesmæssige anomali, kunne jeg måske dø: Alkymistens medicin ville næppe kunne holde stand mod ild – sværd – og det kvælende vand. Jeg har stirret ned i de blå dybder af mangen en rolig sø, og mange mægtige floders oprørte strømme, og har sagt til mig selv, at der bor fred i disse vande; men jeg har vendt mine skridt bort, for at leve endnu en dag. Jeg har spurgt mig selv, om selvmord ville være en forbrydelse for den, der kun havde denne udvej til at åbne den anden verdens porte. Jeg har gjort alt, undtagen at melde mig som soldat eller involvere mig i en duel, som et mål til ødelæggelse for mine – nej, ikke *mine* med-dødelige, og derfor er jeg veget tilbage. De er ikke mine fæller. Livets uudslukkelige kraft i mit legeme, og deres kortvarige eksistens, sætter os så langt fra hinanden som jordens poler. Jeg ville ikke kunne løfte en hånd mod den laveste eller den mest magtfulde blandt dem.

Således har jeg da levet videre i mangfoldige år – alene, træt af mig selv – begærlig efter døden, men aldrig døende – en dødelig udødelig. Hverken ærgerrighed eller begærlighed kan indtage mit sind, og den brændende kærlighed, der gnaver i mit hjerte, for aldrig at blive gengældt – som aldrig vil kunne

finde en ligemand at bruge sig på – findes kun dér for at pine mig.

På netop denne dag udtænkte jeg en måde, hvorved jeg kan afslutte det hele – uden at slå mig selv ihjel, og uden at gøre et andet menneske til Kain – en ekspedition, som intet menneskelegeme nogensinde vil kunne overleve, selv ikke forstærket med den ungdom og styrke, der bor i mit. Således vil jeg sætte min udødelighed på prøve, og hvile for altid – eller vende tilbage som et mirakel og menneskeracens velgører.

Før jeg tager af sted, har en ussel forfængelighed fået mig til at nedfælde disse sider. Jeg ønsker ikke at dø uden at efterlade et navn. Tre århundreder er gået siden jeg nedsvælgede det fatale bryg: Endnu et år vil ikke hengå, før jeg, efter at have set enorme farer i øjnene – kæmpet mod frostens mægtige kræfter i dens eget hjem – omringet af hungersnød, slid og slæb og stormens rasen – overgiver denne krop, så alt for solidt et bur for en sjæl, der tørster efter frihed, til luftens og vandets ødelæggende kræfter – eller også, hvis jeg overlever, skal mit navn blive optegnet som et af de mest berømte blandt menneskehedens sønner; og når mit mål er nået, vil jeg tage mere håndfaste metoder i anvendelse, og ved at sprede og knuse de atomer, der danner mit legeme, sætte det liv frit, der er fanget deri, og så grusomt har været forhindret i hæve sig fra denne tåbelige jord til en sfære, der er mere beslægtet med dens udødelige ånd.

Den usynlige pige

Denne beskedne fortælling gør sig ingen prætentioner i retning af være en regulær historie med udvikling af forskellige situationer og følelser; det blot en simpel skitse, der videregives omtrent som den blev fortalt til mig af en af dens mest ydmyge aktører; ej heller vil jeg udmale omstændigheder, der først og fremmest kan interessere på grund af deres særegenhed og sandhedsværdi, men fortælle, så kortfattet og præcist som jeg kan, hvordan jeg blev overrasket og forundret, da jeg besøgte, hvad der syntes at være en ruin af et tårn, der lå på toppen af et forblæst forbjerg, der sprang ud det hav, der flyder mellem Wales og Irland, for dér at finde, at skønt det ydre fremviste al den brutale grovhed, som følger af så mangen en kamp med elementerne, var det indre udstyret på en måde, der nærmest mindede om et sommerhus, for det var for lille til at kunne fortjene noget andet navn. Det bestod kun af stueetagen, der tjente til indgang, og ét rum over dette, som man kom til ved hjælp af en trappe bygget ind i den tykke mur. Dette værelse var forsynet med gulvbrædder og tæpper, det prydedes af elegante møbler; og, fremfor alt var der til at tiltrække sig opmærksomhed og vække nysgerrighed, over kaminhylden – for der var for at holde lejligheden fri for fugt blevet bygget en kamin af en form, der var så meget forskellig fra det formål, den var blevet bygget til – ophængt et billede, en simpelt malet akvarel, som mere end nogen anden del af værelsets udsmykning syntes at bekæmpe bygningens råhed, den

ensomhed, hvori den var anbragt, og det forladte indtryk, som det omgivende sceneri efterlod hos beskueren. Tegningen fremstillede en køn pige i sin ungdoms skønneste vår; hendes påklædning var simpel efter datidens mode – (husk på, kære læser, at jeg skriver dette i begyndelsen af det attende århundrede), hendes træk forskønnedes ved et udtryk af en blanding af uskyld og intelligens, hvortil føjede sig indtrykket af sjælefred og en naturlig munterhed. Hun læste i en af den slags romaner, der så længe har været den foretrukne fornøjelse for de unge og entusiastiske; hendes mandolin lå ved hendes fødder – hendes parakit sad på et kæmpemæssigt spejl bag hende; møblerne og tapeterne viste, at hun befandt sig i luksuriøse omgivelser, og hendes hele klædedragt bar vidnesbyrd om, at hun befandt sig hjemme og var uforstyrret, men viste samtidig en ungdommelig lethed, en ungpiget pyntesyge, som om hun ønskede at behage.

Under dette billede stod skrevet med gyldne bogstaver: "Den usynlige Pige".

Jeg strejfede om på en næsten ubeboet egn, var faret vild, var blevet overrasket af en byge, og var da stødt på dette dystert udseende bosted, der syntes at skælve i vinden, og hang deroppe på klippen som et sindbillede på ensomhed. Jeg stirrede længselsfuldt mod det, idet jeg inderst inde forbandede min ulykkesstjerne, der havde ført mig hen til en ruin, der ikke var i stand til at yde mig nogen beskyttelse, skønt stormen nu var begyndt at slå hårdere end før, da jeg så en gammel kvindes hoved, der pludselig stak ud fra en eller anden slags kighul, og lige så pludseligt blev trukket tilbage; – et øjeblik efter råbte en kvindestemme til mig derindefra, og idet

jeg trængte gennem et lille brombærkrat, der skjulte en dør, jeg ikke tidligere havde opdaget, så behændigt var det lykkedes for den, der plantede den, at skjule kunst med natur – fandt jeg denne gode kvinde stående på dørtærsklen, idet hun inviterede mig til at søge tilflugt derinde. "Jeg var lige kommet op fra vor hytte lige her i nærheden," sagde hun, "for at holde lidt øje med tingene her, sådan som jeg gør hver dag, da regnen kom – kommer De ind, indtil det er ovre?" Jeg skulle til at bemærke, at hytten i nærheden vel var bedre end en tårnruin, og at spørge min værtinde, om "tingene", som hun kom for at se til, var duer eller krager, da jeg så tæpperne på gulvet og trappen. Jeg blev endnu mere forbløffet, da jeg så værelset ovenover; og frem for alt vækkede billedet med dets enestående inskription, der kaldte hende usynlig, som maleren med sine farver netop havde kaldt frem til en særdeles tiltalende synlighed, min mest levende nysgerrighed. Resultatet heraf, af min overstrømmende høflighed overfor den gamle kvinde, samt af hendes egen naturlige snaksommelighed, dannede tilsammen en slags fordrejet fortælling, som min egen fantasi skabte, og mine efterfølgende spørgsmål berigtigede, indtil den antog følgende form:

Nogle år tidligere, om eftermiddagen en dag i september, som skønt den var begyndt ganske smukt, viste mange tegn på at ville ende i en stormfuld aften, ankom en herre til en lille kystby omkring ti mil fra dette sted; han udtrykte ønske om at leje en båd, der kunne føre ham til byen ***, omkring femten mil længere nede ad kysten. De trusler, som himlen fremviste, fik fiskerne til at holde sig tilbage fra et sådant foretagende, indtil endelig to mænd, den ene faderen i en talrig familie, der

blev lokket af den rigelige belønning, som den fremmede udlovede – den anden, min værtindes søn, drevet af ungdommeligt vovemod, påtog sig at gennemføre turen. Vinden var god, og de håbede at være godt i vej inden natten faldt på, og at kunne nå i havn inden stormen rejste sig. De lagde fra i højt humør, i hvert fald fiskeren; hvad den fremmede angik, var den sorg, han bar, ikke nær så sort som den melankoli, der indhyllede hans sind. Han så ud som en, der aldrig havde smilet – som om en uudtalelig tanke, mørk som natten og bitter som døden, havde bygget sin rede i hans bryst, og rugede derinde for evigt; han fortalte ikke sit navn, men en af landsbyboerne genkendte ham som Henry Vernon, søn af en baronet, der ejede et palæ omkring tre mil fra den by, han var på vej til. Palæet var næsten forladt af familien; men Henry havde i et romantisk anfald besøgt det omkring tre år tidligere, og sir Peter, hans fader, havde opholdt sig der et par måneder forrige forår.

Båden kom ikke så hurtigt frem, som de havde ventet; brisen svigtede dem, da de kom ud på åbent hav, og skulle til at bruge både årer og sejl for at prøve at komme uden om den odde, der stak ud mellem dem og det sted, de søgte at nå frem til. De var stadig langt borte fra deres bestemmelsessted, da den skiftende vind begyndt blive voldsommere, og det begyndte at storme med en voldsom, omend uregelmæssig styrke. Natten faldt på med et begsort mørke, og de hylende bølger rejste sig og brødes med forfærdelig styrke, og truede med at overvælde den lille bark, der vovede at trodse deres raseri. De blev tvunget til at stryge alle sejl og nøjes med at bruge årerne; en mand måtte øse båden, og Vernon selv tog en åre og roede med desperat iver og

en styrke, der tålte sammenligning med mere prøvede bådsmænds. Der havde været megen snak sømændene imellem før stormen kom over dem; nu var alt, bortset fra en nødvendig kommando nu og da, stille imellem dem. Den ene tænkte på sin kone og børn, og forbandede i sit indre den fremmedes lune, der satte ikke alene hans liv, men også deres velfærd i fare; den anden frygtede mindre, for han var en forvoven knægt, men han arbejdede hårdt, og havde ingen tid til at tale; mens Vernon bitterlig fortrød den tankeløshed, der havde forledt ham til at få andre til at udsætte sig for fare for noget, der i grunden var ham uvigtigt; han prøvede at opmuntre dem med en stemme fuld af livlighed og mod, og trak endnu mere på den åre, han havde i hånden. Den eneste ombord, der ikke syntes helt optaget af sit arbejde, var den mand, der øste; med jævne mellemrum så han sig anspændt omkring, som om søen et eller andet sted langt borte på sin oprørte flade bar et eller andet, som han anstrengte sine øjne for at skelne. Men alt var tomt, undtagen når bølgetoppene skummende viste sig, eller når man langt ude i synsranden så skyerne hæve sig på en måde, der varslede endnu hårdere vindstød. Endelig udbrød han: "Ja, nu kan jeg se det! – bagbords åre! – nå! kan vi nå det lys, er vi frelste!" Begge roere drejede instinktivt hovedet – men kun trøstesløst mørke stirrede dem i møde.

"I kan ikke se det," råbte deres kammerat, "men vi nærmer os til det, og om Gud vil, skal vi overleve denne nat." Lidt efter tog han åren ud af hånden på Vernon, der, efterhånden ganske udmattet, sprang flere åreslag over. Han rejste sig og så efter fyret, der lovede dem tryghed – det glimtede med en så svag stråle, at han flere gange måtte sige: "Nu ser jeg det"; og så: "Nej,

der er alligevel intet"; men efterhånden som de bevægede sig fremad, så han det bedre og bedre, og det blev støt og tydeligt for hans øjne, som det lyste klart ud over de skumle bølger, som derved så ud til at blive roligere, så at sikkerhed og tryghed syntes at komme fra oceanet selv under dens glitrende skær.

"Hvilken bavne er det, der således hjælper os i vor nød?" spurgte Vernon, da mændene, der nu var i stand til at manøvrere deres årer med større lethed, og atter fandt deres vejr, så at de kunne svare ham.

"Et elverfyr, vil jeg tro," svarede den ældste sømand, "men ikke mindre virkeligt af den grund: Det brænder i et gammel, forfaldent tårn, der er bygget på toppen at en klippe med udsigt ud over havet. Vi har aldrig set det før denne sommer; men nu ser vi det hver eneste nat – i hvert tilfælde, når der brug for det, for vi kan ikke se det fra landsbyen – og det ligger på et så fjernt og gudsforladt sted, at ingen nogensinde har brug for at komme derud i nærheden, undtagen ved sådanne lejligheder som nu. Nogle siger, at det bliver tændt af hekse, andre at det er smuglere; men et ved jeg: Der har været to grupper ude for at se efter, og de fandt intet uden tårnets nøgne mure. Alt er forladt om dagen, og mørkt om natten; for man så intet lys mens vi var derude, skønt det brændte klart nok, når vi var ude til søs."

"Jeg har hørt," sagde den yngste sømand, "at det er spøgelset af en pige, der mistede sin kæreste her; han led skibbrud, og hans lig blev fundet ved foden af tårnet; Hun går hos os under navn af *Den usynlige pige*."

De rejsende var nu nået ind til landingsstedet ved tårnets fod. Vernon kastede et blik opad – lyset brændte stadig. Med noget besvær, kæmpende med bølgerne og blindet af

nattemørket, lykkedes det dem at få trukket deres lille bark ind til land og op på stranden; derpå klatrede de op ad den stejle sti, der var overgroet med ukrudt og småtræer, og med den stedkendte ældre sømænd som anfører fandt de indgangen til tårnet. Dør eller port var der intet af; alt var mørkt som en grav og stille og næsten lige så koldt som døden.

"Dette kan ikke være rigtigt," sagde Vernon, "snart vil vor værtinde vise os sit lys, om ikke sig selv, og lede vore skridt i mørket ved et tegn på liv og tryghed."

"Vi går op til det øverste kammer," sagde sømanden, "hvis jeg blot kan finde de knækkede trin; men De vil ikke finde noget spor af den Usynlige Pige, endsige hendes lys, det garanterer jeg Dem."

"Dette er virkelig et eventyr af den mest ubehagelige slags," mumlede Vernon, idet han snublede på den ujævne jord; "hende med fyrlyset må da være både gammel og grim, ellers ville hun vel ikke være så vrangvillig og ugæstfri."

Med betydeligt besvær og efter adskillige fald og knubs, lykkedes det endelig for eventyrerne at nå den øverste etage; alt var nøgent og forladt, men de strakte sig gladeligt på det hårde gulv, da udmattelsen af både sjæl og krop overvældede deres sanser, og de faldt i søvn.

De søfarendes søvn var lang og dyb. Vernon forglemte sig for en hel time; da han så afkastede sig sin døsighed og fandt det hårde leje for ubehageligt at ligge på, rejste han sig op og satte sig hen til det hul, der tjente til vindue; for glas var der intet tilbage af, og da der ikke engang var en rå bænk, lænede han sig op ad væggen i vinduesnichen, der var den eneste støtte han kunne finde. Han havde glemt faren, det mystiske fyrtårn og

dets usynlige vogter; hans tanker var nu rettet mod hans egen skæbnes rædsler og den uudsigelige elendighed, der lå som en nattemare om hans hjerte.

Det ville kræve en bog af et vist omfang, hvis vi skulle fortælle om alle de begivenheder, der havde forvandlet den engang glade og lykkelige Vernon til den ulykkeligste sørgende sjæl, der nogensinde har klynget sig til sorgens ydre tegn som de skrøbelige, men elskede symboler for den indre elendighed. Henry var det eneste barn af sir Peter Vernon, og blev så forkælet under sin faders tilbedelse, som den gamle baronets voldsomme og tyranniske temperament tillod det. En ung forældreløs blev opdraget i hans faders hus, der ligesom han blev behandlet med gavmildhed og venlighed, men dog alligevel levede i en dyb ærefrygt for sir Peter, der var enkemand; disse to børn var således alt, hvad han kunne udøve sin magt over, eller give sin kærlighed. Rosina var en munter pige, lidt forskræmt, og undgik helst at vække sin beskytters mishag; hun var så føjelig og hengiven, at hun i endnu mindre grad end Henry følte virkningerne af sin faders uharmoniske sjæl.

Man har hørt historien så ofte før; de var legekammerater i barndommen, og blev elskende senere hen. Rosina var bange for, at deres hemmelige kærlighed og de løfter, de gav hinanden, ville blive misbilliget af sir Peter. Men ind imellem beroligede hun sig med, at hun virkelig var Peters tilkommende brud, at hun var opdraget sammen med ham med deres fremtidige forening i tankerne; og Henry, der ganske vist mærkede, at dette ikke var sandt, besluttede at vente, til han var kommet til skelsår og alder, før han erklærede sig og fuldbyrdede sit ønske om at gøre den dejlige Rosina til sin.

Indtil da var han forsigtig med at undgå en for tidlig opdagelse af sine hensigter for at beskytte sin elskede pige mod forfølgelser og krænkelser. Den gamle herre var heldigvis blind; han var altid ude, og de elskende tilbragte deres liv sammen, uden kontrol og tilrettevisninger. Det var nok, at Rosina hver dag spillede på sin mandolin og sang sir Peter i søvn efter aftensmaden; hun var den eneste kvinde i huset med en højere rang end tjenestepige, og gjorde i det store og hele som det passede hende. Når sir Peter rynkede brynene, havde hendes uskyldige kærtegn og blide stemme magt til at stilne hans temperaments voldsomme bølger. Hvis noget menneske nogensinde levede i et jordisk paradis, var det Rosina: Hendes rene kærlighed glædede sig ved Henrys konstante tilstedeværelse; og den tillid, de nærede til hinanden og den tryghed, hvormed de imødeså fremtiden, beredte dem en sti bestrøet med roser under en skyfri himmel. Sir Peters tilstedeværelse var den beskedne fejl, der gjorde deres samliv så meget mere lykkeligt og gav den sympati, de følte for hinanden, yderligere værdi for dem. Men pludselig kom en skæbnesvanger personage ind på Vernon Place i skikkelse af sir Peters søster, der var blevet enke efter at det var lykkedes hende at slå både mand og børn ihjel med sit rædsomme temperament; og som nu slog ned som en harpy, søgende efter nye ofre under sin broders tag. Hun opdagede snart det umistænksomme pars forhold til hinanden, og spildte ikke mange øjeblikke med at fortælle sin opdagelse til sin broder, og derpå både styre og opflamme hans raseri. Ved hendes mellemkomst blev Henry pludselig sendt ud på lange rejser i udlandet, så kysten kunne være klar for hendes forfølgelse af Rosina; derefter blev den

rigeste af hendes beundrere, som hun, dengang sir Peter alene bestemte, havde haft lov til, nej, nærmest var beordret til, at give kurven, fordi han selv ønskede hendes selskab og trøst, udvalgt, og hun blev tvunget til at gifte sig med ham. De voldsomme scener, hun nu blev vidne til, den afskyelige mrs. Bainbridges hån og spydigheder, og sir Peters uhæmmede raseri, var så meget mere frygtindgydende og overvældende på grund af deres uvanthed. Hun kunne kun gøre modstand mod alt dette med en tavs, tårevædet, men uforanderlig afvisning: Ingen trusler, intet raseri kunne aftvinge hende andet og mere end en rørende bøn om, at de dog ikke ville lægge hende for had, for hun *kunne* ikke adlyde dem.

"Der må ligge noget bagved dette, som vi ikke kan se," sagde mrs. Bainbridge, "tag blot mit ord for det, broder – hun skriver hemmeligt med Henry. Lad os bringe hende ned til din ejendom i Wales, hvor der ikke er nogen tiggere, hun kan betale for at hjælpe hende; så skal vi se om ikke hendes vilje vil bøje sig mod vort mål."

Sir Peter indvilligede, og de tog alle afsted til …shire, og tog bopæl i det ensomme og dystert udseende hus, der som tidligere nævnt tilhørte familien. Her voksede stakkels Rosinas lidelser til det utålelige – før havde hun været i velkendte omgivelser og hele tiden haft venlige og kendte ansigter omkring sig, hun havde ikke fortvivlet med hensyn til at overvinde sine plageånders grusomhed med sin tålmodighed – ej heller havde hun skrevet til Henry, for hans navn var ikke blevet nævnt af hans familie, og man havde heller ikke hentydet til deres forhold, og hun følte et instinktivt ønske om at undslippe farerne omkring sig uden at indblande ham, eller

lade den hellige hemmelighed om hendes kærlighed komme for dagen, og blive misforstået af hans tantes tarvelige tankegang eller hans faders bitre forbandelser. Men så blev hun ført til Wales, og gjort til en fange i sine egne værelser, og de flinthårde bjerge omkring hende syntes kun at være en svag afglans af de stenhjerter, hun stod overfor, og hendes mod begyndte at svigte hende. Det eneste tyende der havde lov at komme i nærheden af hende, var mrs. Bainbridges pige; under hendes djævelske frues formynderskab blev denne kvinde brugt som lokkedue for at få den stakkels fanges fortrolighed, som hun derefter forrådte. Den simple, venlige Rosina var let at narre, og endelig tog hendes fortvivlelse overhånd, hun skrev til Henry, og gav brevet til kvinden for at få det afsendt. Brevets indhold ville have kunnet blødgøre den hårdeste marmor; det talte ikke om deres gensidige løfter, men bad ham kun om at gå i forbøn for hende hos hans fader, for at hun atter kunne komme til at indtage den plads i hans hengivenhed, hun tidligere havde indtaget, og han ville høre op med de grusomheder, der snart ville ødelægge hende. "For jeg kan gerne dø," skrev den ulykkelige pige, "men gifte mig med en anden – aldrig!" Disse få ord ville være nok til at røbe hendes hemmelighed, hvis den ikke allerede var opdaget; som det nu var, øgede det blot sir Peters raseri, da hans søster triumferende viste ham det, for man behøver vel næppe at sige, at endnu mens blækket, hvormed adressen var skrevet, stadig var vådt, og seglet stadig varmt, blev brevet overbragt til denne kvinde. Synderen blev kaldt for dem; hvad der derefter fulgte, ved ingen, for det grusomme par søgte efterfølgende for deres egen skyld at dække over det skete. Stemmerne blev højere, og Rosinas bløde stemme tabte sig i sir

Peters brølen og hans søsters snerren. "Du skal ud," skreg sir Peter; "du skal ikke tilbringe så meget som én nat til under mit tag!" Ord som "infame forførerske" og det der var værre, ord som den stakkels piges øren aldrig før havde hørt, opfangedes af de lyttende tjenestefolk; og til baronettens vrede, tilføjede mrs. Bainbridge en giftig pointe, der var værre end alt andet.

Mere død end levende blev Rosina endelig afskediget. Om hun blev ledet af sin fortvivlelse, om hun tog sir Peters trusler bogstaveligt, eller om hans søsters ordrer var mere vidtgående, ved ingen, i hvert tilfælde forlod Rosina huset; en tjener så hende gå hændervridende gennem parken. Hvad der skete med hende, kunne ingen senere sige; hendes forsvinden blev ikke afsløret for sir Peter før den følgende dag, og da viste han ved sin iver for at komme på sporet af hende og finde hende, at hans ord ikke havde været andet end tomme trusler. Sandheden var, at selv om sir Peter gik frygtelig meget langt for at forhindre, at slægtens arving giftede sig med den fattige forældreløse pige, som havde nydt godt af hans velgørenhed, elskede han inderst inde Rosina, og en stor del af hans voldsomhed mod hende skyldtes vrede mod sig selv over at behandle hende så ilde. Samvittigheden begyndte at nage ham, efterhånden som den ene budbringer efter den anden kom tilbage uden nyt om hans offer; han vovede ikke at tilstå sin værste frygt for sig selv; og da hans umenneskelige søster, der selv søgte at dæmpe sit samvittighedsnag med vredesudbrud, skreg: "Den nedrige tøjte er sikkert forsvundet for at hævne sig på os!" fik en ed, en af de værste, og et blik, der var nok til at få selv hende til at skælve, bragt hende til tavshed. Hendes formodning syntes imidlertid kun at være alt for sand: En

mørk, brusende strøm, der flød i udkanten af parken havde utvivlsomt taget mod den yndige skikkelse, og udslukt den ulykkelige piges liv. Sir Peter vendte tilbage til byen, da hans anstrengelser for at finde hende viste sig frugtesløse; hendes billede hjemsøgte ham uafladeligt, og inderst inde måtte han indrømme for sig selv, at han gladelig ville give sit liv for at se hende igen, selv som hans søns brud – hans søn, for hvis spørgsmål han frygtede som den værste kujon, for da Henry hørte om Rosinas død, vendte han pludselig hjem for at forhøre sig om årsagen – for at besøge hendes grav og sørge over hende i de lunde og dale, som havde været baggrunden for deres gensidige lykke. Han stillede tusindvis af spørgsmål, og kun en ildevarslende tavshed svarede ham. Efterhånden som han trængte mere og mere ind på dem, og blev mere og mere urolig, lykkedes det ham endelig at trække hele den grufulde sandhed ud af tjenestefolk og ansatte, ja selv den afskyelige tante. Fra dette øjeblik ramte fortvivlelsen hans hjerte, og elendigheden tog ham til sig som sin ejendom. Han flygtede fra sin faders nærhed; og han blev forfulgt af erindringen om, at en, som han burde agte og ære, var skyldig i så mørk en forbrydelse, på samme måde som eumeniderne i oldtiden pinte de menneskers sjæle, som havde givet op over for deres pinsler.

Hans første, hans eneste ønske, var nu at besøge Wales for at finde ud af, om der var gjort nogle nye opdagelser, og om det var muligt at finde den fortabte Rosinas dødelige hylster, så han derved kunne tilfredsstille sit sorgfulde hjertes urolige længsler. Det var denne rejse, han var på, da han viste sig i den føromtalte landsby; og nu befandt han sig således i dette forladte tårn, med tankerne opfyldt af billeder af fortvivlelse og

død, og forestillinger om, hvad hans elskede havde lidt, før hendes blide natur var blevet ansporet til sådan en ulykkelig dåd.

Mens han således var henfalden til melankolske drømmerier, hvortil søens monotone brølen dannede et passende akkompagnement, fløj timerne afsted, og Vernon bemærkede endelig, at morgenlyset kom krybende ud fra sit østlige hjem og daggryet bredte sig over det vilde hav, der stadig brødes i voldsomt oprør mod den stenede strand. Hans kammerater vågnede nu også og begyndte at gøre forberedelser til at rejse videre. De madvarer, de havde bragt med sig var blevet ødelagt af havvandet, og deres sult efter det hårde arbejde og mange timers faste var blevet glubende. Det var umuligt at stå til søs i den knuste båd; men der lå en fiskerhytte omkring to mil borte, i den inderste del af bugten, hvis ene side dannedes af det forbjerg, som tårnet stod på, og de skyndte sig derhen; de spildte ikke det lys, der havde reddet dem eller dets årsag, en tanke, men forlod ruinen for at søge efter et mere gæstfrit asyl. Vernon så sig omkring, idet han forlod det, men ikke en antydning af en beboer lod sig se, og han begyndte at bilde sig ind, at lysstrålen blot havde været et udslag af hans fantasi. Da de nåede den omtalte hytte, som var beboet af en fisker og hans familie, fik de en god morgenmad, og beredte sig så på at vende tilbage til tårnet for at reparere deres båd, og om muligt bringe hende med tilbage. Vernon tog med dem, sammen med deres vært og hans søn. Der blev stillet flere spørgsmål angående den usynlige pige og hendes lys, alle var enige om, at genfærdet var særegent, og ikke én var i stand til blot at give en forklaring på, hvordan denne ukendte årsag til dette enestående syn havde

fået sit navn; skønt begge mændene fra hytten bekræftede, at de en eller to gange havde set en kvindeskikkelse i den nærliggende skov, og at en fremmed pige nu og da viste sig ved en anden hytte en mils vej borte på den anden side af forbjerget, hvor hun købte brød; de mistænkte disse to for at være den samme, men kunne ikke være sikre. Hyttens beboere lod i det hele taget til at være for dumme til overhovedet at være nysgerrige, og havde aldrig gjort noget forsøg på at opdage det. Hele dagen tilbragte sømændene med at reparere båden; og lyden af hamre og stemmerne de arbejdende mænd gav genlyd langs kysten, blandet med bølgeslaget. Dette var ikke tiden til at gennemsøge ruinen efter én, der, hvad enten der var tale om et menneske eller et overnaturligt væsen, tydeligvis afholdt sig fra ethvert samkvem med alle levende væsener. Ikke desto mindre gennemsøgte Vernon tårnet, og ledte forgæves i hver en krog; de faldefærdige, nøgne mure bar intet vidnesbyrd om at have været brugt som ly; og selv en niche i trappevæggen, som han ikke før havde bemærket, var lige så tom og øde.

Han forlod tårnet, vandrede han ind i den fyrreskov, der omgav det, og da han endelig opgav enhver tanke om at opklare mysteriet, lod han sig snart opsluge af andre tanker, der stod hans hjerte nærmere, da pludselig ved hans fod synet af en damesko dukkede op. Siden Askepots dage er ikke set så lille en sko; for så vidt som sko kan tale, fortalte den en historie om elegance, skønhed og ungdom. Vernon samlede den op; han havde ofte beundret Rosinas sjældent små fødder, og hans første tanke var spørgsmålet, om ikke denne lille sko ville have passet den. Det var meget mærkværdigt! – den måtte tilhøre den Usynlige Pige. Så var der altså en alfeagtig

fantomskikkelse, som tændte dette lys, et fantom af så materiel beskaffenhed, at dets fod behøvede sko; og hvilke sko? – af så fint skind og af en så udsøgt form, at den nøjagtig lignede de sko, som Rosina bar! Atter pressede billedet af den elskede afdøde sig voldsomt på; og tusinder af dybt følte minder, så barnlige men søde, så lig kærlighed men dog så ubetydelige, fyldte Vernons hjerte, så han at han kastede sig på jorden og græd mere bittert end nogensinde før over den dejlige forældreløses ulykkelige skæbne.

Da det blev aften, holdt mændene inde med deres arbejder, og Vernon vendte tilbage til hytten sammen med dem, hvor de skulle sove, idet de agtede at fortsætte deres rejse, hvis vejret tillod det, den følgende morgen.

Vernon sagde intet om skoen, men gik tilbage sammen med sine djærve kammerater. Han så sig ofte tilbage; men tårnet rejste sig kun mørkt over det dunkle vand, og intet lys viste sig. I hytten havde man havde gjort forberedelser til deres ankomst, og den eneste seng i huset blev tilbudt Vernon; men han nægtede at berøve sin vært hans seng, og efter at have bredt sin kappe ud på en bunke tørre blade lagde han sig så til ro for søge at hengive sig til hvilen. Han sov et par timer; og da han vågnede, var alt roligt, kun de tunge åndedrag fra de andre sovende i rummet brød stilheden. Han rejste sig og gik hen til vinduet – så ud, over den nu rolige sø mod det mystiske tårn; lyset brændte derovre og sendte sin spinkle stråle ud over bølgerne. Idet han lykønskede sig med denne uforudsete mulighed, forlod Vernon stille hytten og, idet han hyllede sig ind i sin kappe, gik han med raske skridt rundt om bugten mod tårnet. Han nåede det; lyset brændte stadig. At gå derind og

give pigen sin tabte sko igen var blot et udslag af almindelig høflighed; og Vernon havde til hensigt at gøre det så forsigtigt, at han kom uventet, før dens ejer, ved sin vante kunst, kunne trække sig tilbage og undgår hans blik; men uheldigvis fik hans fod, da han gik op ad den smalle sti, et stykke til at løsne sig og støjende falde ned ad den stejle skrænt. I samme øjeblik sprang han frem, for ved hurtighed at genvinde den fordel han havde mistet ved dette uheld. Han nåede døren: Alt var stille, men alt var også mørke. Han standsede i værelset nedenunder; han var sikker på, at en let støj havde ramt hans øre. Han steg op ad trappen og gik ind i det øverste værelse, men kun tomt mørke mødte hans gennemtrængende blik; den stjerneløse nat lod end ikke et svagt skumringslys slippe ind gennem værelsets eneste åbning. Han lukkede øjnene for at prøve, når han åbnede dem igen, at fange en svag, vandrende lysstråle på synsnerven; men forgæves. Han følte sig rundt i værelset, stod stille og holdt vejret; og da han lyttede opmærksomt, følte han sig sikker på, at der var en anden i rummet sammen med ham, og at dets atmosfære blev en lille smule bevæget af en anden persons åndedrag. Han huskede på nichen ved trappen, men før han nærmede sig til det, talte han – han tøvede et øjeblik for at tænke sig om: "Jeg må tro," sagde han, "at kun ulykke kan være årsag til din afsondrethed; og hvis en mands hjælp – en gentleman – "

Et pludseligt udråb afbrød ham; en stemme fra graven udtalte hans navn – i Rosinas tonefald hørtes stavelse for stavelse: "Henry! – er det virkelig Henry, jeg hører?"

Han fo'r frem, ledet af lyden, og tog den levende skikkelse af den pige, han sørgede over, i sin favn – hans egen Usynlige Pige

kaldte han hende; for selv nu, hvor han følte hendes hjerte banke nær sit eget, og hans arm lå rundt om hendes liv og støttede hende, da hun næsten sank til jorden af bevægelse, kunne han ikke se hende; og, da hendes hulken forhindrede hende i at tale, fortalte kun den følelse, der fyldte hans hjerte med stormende glæde, ham at den slanke, udhungrede skikkelse, han trykkede så ømt ind til sig, var den levende skygge af den spæde skønhed, han havde tilbedt.

Morgensolen så dette par, der på så sælsom vis var blevet genforenet, ude på det rolige hav, sejlende for en frisk vind mod L..., hvor de ville drage til sir Peters herresæde, som Rosina tre måneder tidligere havde forladt i så stor kval og angst. Morgenlyset spredte de skygger, der havde indhyllet hende, og afslørede den Usynlige Piges smukke person. Vel var hun forandret af lidelse og sorg, men det samme søde smil svævede stadig om hendes læber, og det blide lys i hendes lyse, blå øjne var stadige helt hendes eget. Vernon fandt skoen frem, og viste hende årsagen, der havde fået ham til at beslutte at opdage det mystiske lys' vogter; selv nu turde han dog ikke spørge hende, hvordan hun havde kunnet eksistere på dette øde sted, eller hvorfor hun så vedholdende havde undgået at blive set, når det eneste rigtige dog var straks at have opsøgt ham, under hvis omsorg, beskyttet af hans kærlighed, hun ingen farer behøvede at frygte. Men Rosina veg tilbage fra ham, mens hans talte, og en dødlignende bleghed kom over hendes kind, idet hun svagt hviskede: "Din faders forbandelse – din faders frygtelige trusler!" Det så virkelig ud til, at sir Peters voldsomhed og mrs. Bainbridges grusomhed havde indgivet Rosina en vild og uovervindelig rædsel. Hun var flygtet fra deres hus uden mål og

med – drevet af sanseløs rædsel og altovervældende frygt, hun havde forladt det stort set uden penge, og der syntes hende ikke at være nogen mulighed for hverken at vende tilbage eller fortsætte videre. Hun havde ingen andre venner end Henry i den hele vide verden; hvor kunne hun gå hen? – at ty til Henry ville havde beseglet en skæbne i ulykke og elendighed, for sir Peter havde erklæret, at han hellere så dem i hver deres kiste end gift med hinanden. Efter at have flakket om, gemt sig om dagen og kun vovet sig videre om natten, var hun kommet til dette forladte tårn, som havde forekommet hende at være et udmærket sted at søge tilflugt. Hvordan hun havde overlevet siden da kunne hun ikke sige – hun havde vandret omkring i skoven om dagen, eller sovet i tårnets kælder, et tilflugtssted, som ingen kendte eller havde opdaget; om natten brændte hun fyrrekogler fra skoven, og natten var hendes kæreste tid, for det syntes hende, at med mørket kom også sikkerhed. Hun vidste ikke, at sir Peter havde forladt den del af landet, og var rædselsslagen ved tanken om, at hendes gemmested kunne blive afsløret for ham. Hendes eneste håb var, at Henry ville vende tilbage – at Henry aldrig ville unde sig hvile, før han havde fundet hende. Hun tilstod, at den lange tid, der var gået, og den tilstundende vinter havde været ved at få hende til at fortvivle; hun frygtede, at hun, som hendes skikkelse svandt hen til et skelet, ville dø, og aldrig mere se sin Henry igen.

Et sygdomsanfald fulgte, trods al hans omsorg, hendes tilbagevenden til en sikker tilværelse og det civiliserede livs behageligheder; mange måneder hengik før hendes kinder atter blomstrede op, og hendes lemmer genvandt deres rundhed; hun lignede atter det billede, der var fremstillet af

hendes lyksalige år, før nogen sorger hjemsøgte hende. Det var en kopi af dette portræt, der prydede væggen i tårnet, der havde set hendes lidelser, og hvor hun havde fundet ly. Sir Peter, der var henrykt over at blive befriet fra sine samvittighedskvaler, og fornøjet ved atter at se sin forældreløse myndling, som han jo i grunden virkelig elskede, var nu ligeså ivrig, som han før havde været uvillig, for at velsigne hendes forening med sin søn. Mrs. Bainbridge så de aldrig igen. Men de tilbragte hvert år nogle måneder på den walisiske ejendom, scenen for deres første ægteskabelige lykke, og stedet hvor stakkels Rosina atter vågnede til liv og glæde efter den grusomme forfølgelse, hun havde været udsat for. Henry havde restaureret tårnet og udstyret det på den måde, jeg så; og ofte kom han derhen, sammen med sin "Usynlige Pige" for, på det selv samme sted, hvor det havde fundet sted, at erindre sig alle de omstændigheder, der havde ledt frem til, at de havde truffet sammen igen, i nattens mulm, i denne afsides ruin.

Om Spøgelser

I look for ghosts – but none will force
Their way to me; 'tis falsely said
That there was ever intercourse
Between the living and the dead.

– Wordsworth

Hvilken anderledes verden vi bebor, end den vore forfædre levede i! Verden før Syndfloden, nedtrampet af mammutter, opædt af megatherium, og befolket af Guds Sønner, er en bedre verden end Homers, Herodots og Platons, bedre end de indhegnede kornmarker og afmålte bakkedrag af i dag. Kloden var dengang indhegnet af en mur, som holdt menneskenes kroppe inde, mens deres tanker fik vinger og fløj ud over muren; den havde en kant, og i dybet, den hang ud over, fløj menneskenes fantasier, dykkede på ørnens vinger og bragte sære fortællinger hjem til deres troende tilhørere. Dybe huler husede kæmper; skylignende fugle kastede deres skygge på sletterne; og langt ude til søs lå lykkens øer, Atlantis' skønne paradis eller El Dorado, glimtende med juveler af mærkelige og ukendte arter. Hvor er de nu? De Lykkelige Øer har mistet den glans, der omgav dem med en glorie – for hvem føler sig nærmere den gyldne tidsalder, blot fordi han er inde og vende omkring De Kanariske Øer på sin rejse til Indien? Den eneste gåde, der er tilbage, er Niger-flodens kilder; de indre dele af Ny Holland er det sidste *terra incognita*, og det sidste ukendte hav er Nordvest-Passagen. Men det er tamme vidundere, løver i snor;

vi udstyrer ikke Mungo Park eller kaptajnen på Hekla med guddommelige egenskaber; ingen tror mere på, at en ukendt flods vande bobler op fra Helvedes egne kilder, ingen sære magter styrer isbjergenes vandring, og vi fabler ikke om, hvordan en lommetyv på afveje fra Botany Bay har fundet Hesperidernes haver bag Blue Mountains. Hvad er der så tilbage at drømme om? Skyerne er ikke længere Solens vognbårne tjenere, ej heller væder han nu om dage sin glødende pande i Thetis' bad; regnbuen er ikke mere Gudernes sendebud, eller tordenen deres frygtelige stemmer, en advarsel til mennesket om, hvad fremtiden kan bringe. Vi har Solen, der er vejet og målt, men ikke forstået; vi har planeternes forsamling, stjernernes mængde og vindens endnu utæmmede tjenester – således er listen over vor uvidenhed.

Heller ikke fantasiens rige er mindre bundet til vore egne nutidige skabninger, end den var af de, der blev skab af vore forfædres stakkels blinde øjne. Hvad er der blevet af troldkvinderne med deres krystalslotte og kældre så mørke, at det ligefrem kan smages. Hvad med feerne og deres tryllestave? Hvad med heksene og deres *familiari*? Og endelig, hvad med spøgelserne, med vinkende hænder og flygtige skikkelser, som slog soldatens modige hjerte med angst, og fik morderen til for den undrende verden af afsløre sine midnatsgerninger? Dette var virkelighed for vore forfædre, men i vor klogere verden –

> – Bliver disse skikkelser
> Til støv og intet.

Men er det da sandt, at vi ikke længere tror på spøgelser? Der plejede at være talrige overleverede fortællinger, som blev genfortalt igen og igen, skræmmende nok til at ryste os, mens

vi forviste dem til det sted, hvor det *er som om det aldrig har været*. De er blevet umoderne. Brutus' drøm er blevet til et fantasifoster, skabt af hans overophededе hjerne, lord Lyttletons syn kaldes for falskneri, og en efter en er disse beboere af øde huse, månebeskinnede sumpe, tågede bjergtoppe og kirkegårde ved midnat blevet kastet ud fra deres ældgamle bosteder, og der er ikke mange, der gyser over, at den afdøde danske majestæt får sin filosofiske søns kind til at blegne og hans sind ud af balance.

Men tror nogen af os da mere på spøgelser? Hvis dette spørgsmål læses ved middagstid, når –

> Ethvert lille hjørne, sprække og hul,
> Gennembores af de påtrængende lys

– så vil på denne tid af dagen min læsers ansigt kun udtrykke foragt. Men lad det så i stedet være midnat i et ensomt hus, fortæl så – for eksempel – historien om *Den Blødende Nonne*; eller den om statuen, som brudgommen gav sin vielsesring, hvorefter hun kom ved midnatstide for at få ham, høj og kold; eller om bedstefaderen, der stod som en skygge med åndeløse læber over sengen og kyssede sine sovende børnebørns pander, hvorved han viede dem til deres forudbestemte død; og lad så disse detaljer ledsages af ensomhed, løse skodder, der slår mod muren, vindens tuden, en lang og mørk gang, en halvåben dør … Åh ja, og så vil man sikkert få et andet svar, og mange vil bede om lige at få lov til at sove på det, før de beslutter sig endeligt for, om der måske findes sådanne ting som spøgelser i denne verden – eller fra den næste, hvilket ordvalg man nu finder mest åndfuldt. Hvad er da meningen med disse følelser?

For mit eget vedkommende har jeg aldrig set et spøgelse, undtagen en gang i en drøm. Jeg frygtede det, mens jeg sov; jeg vågnede rystende, og lys og andre menneskers stemmer kunne næsten ikke få min angst til at forsvinde. For nogle år siden mistede jeg en af mine venner, og nogle måneder senere besøgte jeg det hus, hvor jeg sidst havde set ham. Det var forladt, og skønt det lå midt inde i byen, gav dets umådelige, tomme forhal og rummelige værelser den samme fornemmelse af ensomhed, som hvis det havde ligget på en ubeboet hede. Jeg gik gennem de tomme kamre i skumringen, og ingen andre end jeg vækkede ekkoet fra gulvene. De fjerne bjerge (som man kunne se fra husets øverste vinduer) havde mistet deres farveskær fra solnedgangslyset; den rolige himmel blev efterhånden blyfarvet, og de gyldne stjerner dukkede en efter en op på firmamentet; ingen vind krusede vandet i den indskrumpede flod, der krøb dovent afsted i den dybeste del af sin brede og tomme flodseng; Ave Maria-ringningen var ophørt, og klokken hang ubevægelig i det åbne klokketårn: Skønheden indtog den hvilende verden, og skønheden var ganske betagende. Jeg gik gennem rummene, opfyldt af følelser af den mest knugende sorg. Han havde været der, hans levende skikkelse havde være lukket inde bag disse mure, hans ånde havde blandet sig med luften her, han havde trådt på disse sten, og jeg tænkte: – Jorden er en grav, den prunkende himmel er en hvælving, vi selv blot omvandrende lig. En vind, der rejste sig fra øst, susede gennem de åbne vinduesrammer og fik dem til at ryste; – jeg syntes jeg hørte, jeg følte at, – jeg ved ikke hvad – men jeg skælvede. For at have set ham blot et øjeblik ville jeg have knælet indtil stenene brød sammen under presset, sagde

jeg til mig selv, og vidste jeg med mig selv i et øjeblik derefter, men så skælvede jeg, skrækslagen og bange. Hvorfor? Der er ting uden for vores rækkevidde, som vi ikke ved noget om. Solen trækker luftens tåger op og efterlader et tomrum, som vinden suser ind for at fylde op, – således er der udenfor vor sjæls synsvidde et tomt rum; og vore håb og vor frygt indtager tomrummet, som blide vindstød eller frygtelige hvirvelvinde; og hvis det ikke gør andet og mere, giver det dog det følende hjerte en tro på, at der findes indflydelsesrige væsener, som overvåger os og passer på os, selv om de ikke kan opfattes af vore grovere sanser.

Jeg har hørt, at da Coleridge blev spurgt, om han troede på spøgelser, – svarede han, at han havde set for mange til at kunne stole på, at de var virkelige; og en person, der havde den mest livlige fantasi, jeg nogen sinde har oplevet, gav ham ret. Men dette var ikke rigtige spøgelser (undskyld mig, I der ikke tror, for mit ordvalg), de havde set; det var skygger, uvirkelige fantomer, som frastødte sanserne, men dog ikke gav anden følelse end skuffelse, og blev anskuet på samme måde som vi kan anskue et optisk bedrag, som vi med øjnene opfatter som sandt, men med vore kundskaber ved er falsk. Jeg mener her helt andre skikkelser. Bruden, der vender tilbage for at kræve sin forlovedes troskab; den myrdede som ryster sin morders hjerte til samvittighedsnag og anger; spøgelser som løfter forhænget i fodenden af sengen, netop som klokken slår ét; som får alt hvad der er blegt og skrækkeligt til at rejse sig fra graven og hjemsøge deres gamle bosteder; som svarer, når man taler til dem; og så de, hvis kolde, ujordiske berøring får håret til at rejse

sig på hovedet af en; det rigtige, gammeldags, ildevarslende, flygtige, glidende spøgelse, – hvem har set sådan et?

Jeg har mødt to mennesker, der i fuldt dagslys medgav, at de troede på spøgelser, af den simple grund, at de havde set et. Den ene var englænder, den anden italiener. Den første havde mistet en kær og elsket ven, som i nogen tid viste sig for ham hver nat, og blidt strøg ham over kinden og gav hans sjæl en forklaret ro. Han frygtede ikke denne fremtoning, men var dog en smule skrækslagen, når den hver nat gled ind i hans kammer og

> Ponsi del letto insula sponda manca.
> *(Satte sig på den venstre side af sengen.)*

Denne hjemsøgelse fortsatte i flere uger, indtil han tilfældigt foretog en forandring ved sin bolig, og derefter aldrig mere så den. En sådan historie kan nemt bortforklares; – men der var gået adskillige år siden, og han – der var en mand med et stærkt og livfuldt intellekt – sagde stadig, at "han havde set et spøgelse."

Italieneren var en adelsmand, en soldat, og på ingen måde overtroisk; han havde tjent i Napoleons hær siden sin tidlige ungdom, og havde været med i Rusland, havde kæmpet og blødt og var blevet belønnet, og han fortalte uden tøven og med stor fornøjelse sin historie.

Denne kavaler, en ung og (hvilket turde være noget af et mirakuløst tilfælde) ridderlig italiener, havde været i duel med en anden officer, og havde såret ham i armen. Duellens årsag var en ubetydelighed, og da han var ked af dens konsekvenser, besøgte han sin ungdommelige modstander under det påfølgende sygeleje, og da denne blev rask, blev de hinandens

trofaste og gode venner. De var indkvarteret sammen i Milano, hvor den unge mand blev desperat forelsket i en musikers kone, som dog afviste hans tilnærmelser. Hans forelskelse åd sig ind på hans sjæl og hans helbred, han holdt sig væk fra enhver forlystelse, undgik de øvrige officerer, og hans eneste trøst var hælde sine elskovssyge klager ud i øret på kavaleren, som for sin del – uden held – gjorde alt for at få ham til at vise ligegyldighed overfor den smukke afviser, og søgte at indprente styrke og mod i ham. Som en sidste udvej bad ham søge orlov for, enten ved at søge andetsteds hen for en tid, eller ved at more sig med at tage på jagt, at få afledt opmærksomheden fra sin passion. En aften kom den unge mand til kavaleren og sagde: "Ja, så han søgt orlov, og får det fra i morgen tidlig, så lån mig din fuglebøsse og nogle patroner, for jeg vil tage på jagt i 2 uger." Kavaleren gav ham, hvad han bad om; blandt haglene var der også et par kugler. "Dem tager jeg også," sagde den unge mand, "for at kunne være sikker for angreb af en ulv, for jeg agter at begrave mig selv i skovene."

Skønt han havde fået, hvad han kom for, gik han ikke. Han talte om sin dames ondskab, klagede over at hun ikke en gang ville tillade ham at give hende sin håbløse opvartning, men at hun ufravigeligt forviste ham fra sin nærhed, "så nu," sagde han, "har jeg kun håbet om tilintetgørelse tilbage." Endelig rejste han sig for at gå. Han tog kavalerens hånd og sagde, "Du møder hende i morgen, du taler med hende og hører hende tale; jeg beder dig, sig hende at vor samtale her i aften var om hende, og at hendes navn var det sidste ord, jeg udtalte." – "Ja, ja," råbte kavaleren, "jeg vil sige hvad som helst du ønsker; men du må ikke tale mere om hende, du må glemme hende." Den

unge mand omfavnede varmt sin ven, men denne opfattede intet andet i det end påvirkningen fra hans kærlighed, tilsammen med hans sorg over at skulle forlade sin elskede, hvis navn, sammen med et blidt farvel, var det sidste han sagde.

Da kavaleren var på vagt den nat, hørt han et skud. Først blev han bekymret og rystet, men tænkte så ikke mere over det, og da han blev afløst, gik han i seng, hvor han tilbragte en urolig, søvnløs nat. Tidligt om morgenen bankede det på hans dør. Det var en soldat, som sagde at han havde den unge officers orlovspapirer, og havde bragt dem til hans hus; en tjener havde lukket ham ind og han var gået ovenpå, men døren til officerens værelse var låst, og ingen svarede på hans banken, men der sivede noget ud under døren, der lignede blod. Kavaleren, der blev ophidset og skræmt af denne beretning, ilede til sin vens hus, slog døren ind og fandt ham udstrakt på gulvet – han havde skudt sig gennem hovedet, og liget lå som en kroneløs træstamme, kold og stiv.

Rystelsen og sorgen, som kavaleren følte over denne katastrofe, gav ham en feber, som varede nogle dage. Da han blev rask, tog han orlov og tog ud på landet i et forsøg på at aflede sine tanker. En aften i måneskin, da han vendte hjem fra en spadseretur, gik han på en smal vej med en hæk på begge sider, så høj, at han ikke kunne se over den. Natten var balsamisk vederkvægende; buskene glimtede af ildfluer, lysere end stjernerne, som månen slørede med sit sølverne lys. Pludselig hørte han en støj nær ved, og hans vens skikkelse kom ud fra hækken og stod for ham, lemlæstet som han havde set ham lige efter hans død. Han så skikkelsen flere gange, altid på det samme sted. Man kunne ikke røre ved den, den stod

ubevægelig, efter at den var kommet frem fra buskene, og den reagerede ikke på tiltale. Ved en lejlighed tog han en ven med til stedet. Man hørte den samme støj, den samme skygge trådte frem, hans ledsager flygtede i rædsel, men kavaleren blev, i et forgæves forsøg på at finde ud af, hvad det var, der havde kaldt hans ven op fra hans stille grav, og om nogen handling fra hans side kunne give fred til denne hvileløse skygge.

Således lyder mine to historier, og jeg gengiver dem så meget mere velvilligt, som de er sket for to mænd, hvoraf den ene udmærker sig ved mod, den anden skarpsindighed. Jeg vil afslutte mine "nutidige eksempler" med en historie af M. G. Lewis, vel ikke helt så autentisk som de foregående, men måske til gengæld mere underholdende. Jeg gengiver den så vidt muligt med hans egne ord.

"En herre var på vej til en ven, som boede i udkanten af en udstrakt skov i det østlige Tyskland; og fo'r vild. Han havde vandret omkring mellem træerne i nogen tid, da han så et lys lidt borte. Da han nærmede sig, blev han overrasket over at se, at det kom fra det indre af en klosterruin. Før han bankede på porten, kiggede han ind gennem vinduet. Derinde så han en del katte forsamlet rundt om en lille grav, hvoraf fire i det selvsamme øjeblik var ved at sænke en kiste med en krone ovenpå ned i graven. Herren blev skræmt af dette usædvanlige syn, og i den tro, at han var kommet til et tilflugtssted for dæmoner eller hekse, steg han straks til hest og red bort i yderste hast. Han nåede sin vens hus temmelig sent, og denne sad oppe og ventede på ham. Ved hans ankomst spurgte hans ven ham ud om grunden til den sindsbevægelse, der var at læse i hans ansigt. Han begyndte at fortælle om sit eventyr med

nogen tøven, da han vidste, at det næppe var muligt, at hans ven ville fæste særlig megen lid til hans fortælling. Aldrig så snart havde han nævnt kisten med kronen på, før hans vens kat, der tilsyneladende havde ligget og sovet foran ilden, sprang op, råbte, 'Så er jeg kattenes konge,' hvorpå den klatrede op i skorstenen og aldrig siden blev set."

Om "Ferdinando Eboli og andre fortællinger"

Forfatter: Mary Wollstonecraft Shelley (1797-1851).
Org.udgaver:

Ferdinando Eboli
Originaltitel *Ferdinando Eboli – a Tale*, oprindelig udgivet anonymt i *The Keepsake*, London 1829.

Drømmen
Originaltitel *The Dream, a story by The Author of Frankenstein*, udgivet i *The Keepsake*, London 1832.

Den Dødelige Udødelige
Originaltitel *The Mortal Immortal, by The Author of Frankenstein*, udgivet i *The Keepsake*, London 1834.

Den usynlige pige
Originaltitel *The Invisible Girl, by the Author of Frankenstein*, udgivet i *The Keepsake*, London 1833.

Om spøgelser
On Ghosts, udgivet anonymt i *London Magazine* 9, marts 1824.

Oversætter: Kim N. Jensen (1955-).
Forside: Efter illustration af Alfred Edward Chalon (1780-1860) til novellen *Ferdinando Eboli* i *The Keepsake* 1829: *Adalinda in the Bandit's Cave*.

ISBN 978-87-7979-853-3

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-079-7 (Ølstykke 2004).

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1: **Den sidste krig:** Novellen er skrevet i 1829, så forfatteren må antages at hentyde til Napoleonskrigene. *Overs.anm.*